Ե. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1262 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 17 ՄԱՐՏ 1888 (Ն. Տ.) / 29 ՄԱՐՏ 1888 — 17 ԲԼՃԼԻՊ 1305

20 ՓԱՐԱ

ՀԱՅՄԱՌ ԿԱՅ ՈՐ ԵՒ ԻՐԵՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-Խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خاننده‌كى
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱՅԵՏՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան	դրամագլուխ արժաթ	160
» » Վեցամսեայ	»	80
» » Երեքամսեայ	»	40
Գաւառաց » Եւ տեղական	»	
Թղթատարով տարեկան	»	240
Գաւառաց համար եւ տեղական		
Թղթատարով վեցամսեայ	»	120
Օտար երկիրներ, տարեկան	ֆրանք	56
» » վեցամսեայ	»	28

Դուրս զրկուած յրագրաց ճամբու ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է
Խմբագրութեանս զրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուի.

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 17 ՄԱՐՏ, 1888

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Ա.ՐԴԻ ՎԻՃԱԿ

Գերմանիոյ վեհապետական փոփոխումը ցայս վայր զգալի տպաւորութիւն մը չբրաւ եւրոպեան աշխարհավարութեան վրայ։ Կայսր մը գնաց, և ուրիշ կայսր մը եկաւ։ Պիզմարք Իշխան է և կը մնայ վարիչ գերմանական քաղաքականութեան։ Ֆրետերիկ Կայսեր մանաւոր հակումներուն վրայ զանազան տեղեկութիւններ տրուեցան, զորս մեք ևս արտայայտեցինք։ Բայց իւր գահակալութենէ ի վեր չտրուեցան քաղաքական կարեւոր որոշումներ, որք գործնականապէս ցոյց տային իւր մասնաւոր հակումներ։ Քաղաքական խնդիրը դադար մը առին, կարծես թէ յարգանս հանգուցեալ կայսեր։ Այս առակս վիճակ երկար չի կրնար տեւել, և ի մօտոյ պիտի տեսնենք թէ Գերմանիոյ նոր կայսեր անձնական ազդեցութիւնն ի՞նչ ուղղութեամբ զգալի պիտի լինի միջազգային աշխարհավարութեան մէջ։

Անգլիա ևս քանզևս իւր ներքին գործերով կը պարապի, և միջազգային խնդիրներէ ձեռնթափ կը թուի։ Լորտ Սալզպըրիի Նախարարութիւնը կ'ուզէ ներկայ տարւոյ խորհրդարանական նստաշրջանին մէջ դադար տալ իռլանտական խնդրոյն, եւ առաւելապէս Անգլիոյ և Սկոտիոյ վերաբերեալ ներքին գործեր մնօրինել։ Քաղաքային և գաւառային վարչութիւնը վերակազմելու նպատակաւ Նախարարութիւնն ընդարձակ ծրագիր մը մատոյց Խորհրդարանին։ Այս վերակազմութեամբ ժողովրդեան ամէն դասեր աւելի մեծ բաժին պիտի ունենան քաղաքային և գաւառային գործոց վարչութեան մէջ։

Իտալիա անպատուաբեր վարանմամբ մը անշարժ կը մնայ Մասուային կողմն, և դեռ չհամարձակեցաւ վճռական հարուած մը տալ, աւելի քան մէկ տարի յառաջ Հապէշաց կողմէ կրած պարտութեան վրէժը լուծելու համար։ Ֆրանսայի հետ մաքսային պատերազմն ամենայն սաստկութեամբ տեղի կ'ունենայ։ Թէ՛ Իտալիա և թէ Ֆրանսա պաշտպան-դրութեան հետեւողներ են, բայց իրարու դէմ աւելի ծանր մաքսեր դրնելու բան միւս ազգերու դէմ։ Քաղաքական կռուանին վրայ սկսեալ Ֆրանքֆիտալեան հակառակութեան այսպէս տնտեսական կռուանին վրայ շարունակումը ժամանակիս նշաններէն մին է։

Աւստրիա ուշի ուշով կը դիտէ Պալքանեան Թերակղզոյ դէպքերն, և սրտայուզութեամբ կը համակի իւրաքանչիւրներու, որոց նայելով Ֆրետերիկ Կայսր մեծ կշիռ չի տար Աւստրիոյ-Հունգարիոյ նիզակակցութեան և ամենեւին միտքէ չանցուներ Ռուսիոյ հետ աւրուիլ պուլկարական խնդրոյն պատճառաւ։ Աւստրիա կը հասկնայ թէ Արեւելեան խնդրոյ վճռական պայքարին մէջ ինք հաւանօրէն մինակ պիտի թողուի Ռուսիոյ դէմ, ուստի կը բազմապատկէ իւր ջանքեր ու զոհողութիւններ՝ ի վերակազմութիւն իւր բանակին, որ ցայս վայր եղած մեծամեծ զոհողութեանց համապատասխան վիճակ մ'ունենալէ հեռի է։ Ի դէպ ժամու փոխուեցաւ Աւստրիոյ պատերազմական նախարարն, որ ապիկար վարչութեան դէմ ծանր գանգատներ կայէն, և աւելի կարող մէկը դրուեցաւ ի գլուխ աւստրեւմաճառ բանակին։ Ուրախալի երեւոյթ մ'է այս. զի Արեւելից կողմէ Ռուսիոյ յառաջխաղացութեան պատճառելիք ադէտներուն մեծութիւնն ու ծանրութիւնն զգացող ամէն Թուրքիացի և ամէն Եւրոպացի պարտին մաղթել որ Աւստրիա-Հունգարիա ի վիճակի լինի իրական պատուար մը բաշելու հիւսիսային մեծ Կայսրութեան առջեւ, — բան մը զոր անկարող է ընել իւր այժմեան զօրութեամբ։

Ռուսիա ինքզինք կ'ամփոփէ, ուշի ուշով կը դիտէ արեւելեան դէպքերն, և ո՛և է Նիւթական գործողութեան ձեռնարկելէ առաջ, կը ջանայ դիւանագիտական ամէն ձեռնարկներ փորձել իւր նպատակին խաղաղապէս հասնելու համար։ Եթէ Ռուսիոյ մնայ, Թուրքիա պէտք է Ռուսիոյ գործը կատարէ Պուլկարիոյ մէջ։ Օմ. Կառավարութիւնը ցարդ ամենայն իմաստութեամբ զգուշացաւ այս բանէս։ Բայց պուլկարական խնդիրը կը սկսի ձանձրոյթ պատճառել Եւրոպիոյ մէջ, եւ նոյն իսկ օսմանեան բարձրագոյն ակմբոց մէջ։ Կարելի է ի վերջոյ նախամեծար համարուի զիջում մ'ընել Ռուսիոյ քան բաց թողուլ վտանգաւոր խնդիր մը։ Ռուսիա չէ յուսահատած այս կացութեան բերելէ զեւրոպա։ Դժբախտապէս, Պուլկարաց ներքին երկպառակութիւնը լաւ զէնք մը կուտան հիւսիսային Կայսրութեան։

Ֆրանսա ցաւալի տեսարան մը կը ներկայացնէ այս միջոցիս։ Վիլսոնականութեան խայտառակութիւններէն ետքը Պուլանժէականութեան գայթակղութիւնը օրուան խնդիրն են։ Մի կողմէ երկրին օրինաւոր կառավարութիւնը կը պատժէ ըմբոստ զօրավար մը, միւս կողմէ ժողովրդային հոծ դասեր իրենց քուէներով կը պատուեն այդ զօրավար։ Իւր ճակատագիրը մէկ մարդու քմահաճութեան վստահելու պիտէն դեռ չէ բժշկուած Ֆրանսա։ Եօթն գաւառներու մէջ երեսփոխանական ընտրութիւնը կատարեցան, և այս եօթն գաւառաց մէջ 100,000է աւելի Ֆրանսացիներ գտնուեցան որք կ'ուզեն երկրին բարձրագոյն իշխանութիւնն յանձնել Պուլանժէ զօրավարին։ Եւ այս բանս ընողներ Միապետականներ չեն, այլ Հանրապետականներ։ Միապետականք ունին իրենց Փարիզի Կոմսը, կամ Վիքտոր Նաբոլէոն Իշխանն, և չեն լքաներ իրենց դրօշ։ Հանրապետականներն են որ կը ձանձրանան Երրորդ Հանրապետութենէն, և Հանրապետական դիմակի տակ նոր տեսակ Դիկտատորութիւն մը հաստատել կը խորհին։ Իրաւ, հայրենասիրութիւնը գեղեցիկ պատրուակ մը կը դառնայ։ «Պուլանժէ Դերմանիային վրէժ լուծելու գաղափարին մարմնացումն է»։ Կ'ըսուի։ Բայց ո՞չ ապաքէն թէ՛ Առաջին և թէ Երկրորդ Կայսրութիւնն յանուն հայրենասիրութեան ընդունուեցաւ Ֆրանսացի ժողովրդէն, իւր ամէն ազատալի հետեւանքներով։ Պոնապարդ, իւր ռազմագիտական անունն հանճարոյն հետ, ո՛չ նուազ անունի յաղթանակներու շարք մ'ունէր իւր եռեւ երբ դիկտատոր եղաւ, և Լուի Նաբոլէոն ալ գէթ Պոնապարդի մը անուան շուքն ունէր իւր եռեւ։ Իսկ Պուլանժէ ո՛չ հանճար մ'է, ո՛չ պատմական անուն մ'է, ո՛չ ալ երեւելի յաղթութեամբք փայլած նշանաւոր ռազմագէտ մ'է։ Ժամանակիս ամենէն հետաքրքրաշարժ երեւոյթներէն մին է այս մարդուն գտած ժողովրդականութիւնն, և կը մնայ տեսնել թէ ժողովրդային այս նոր հոսանք ո՛ւր պիտի հասցնէ զինքն սա, և մանաւանդ ի՞նչ պիտի լինի հետեւանքն եթէ Ֆրանսայի հարիւրաւոր զօրապետներէն մէկ բանին ալ փորձուին հետեւիլ Պուլանժէի օրինակին։

Ռումանիոյ մէջ Ռուսասէրք չկրցան Նախարարութիւն մը կազմել, և իւր ներքին բոլոր զեղծումներու հակառակ, Պ. Պրադիանօ մնաց ի գլուխ ռումն Կառավարութեան, և միայն քանի մը պաշտօնակիցներու փոփոխումբրաւ, գոհացում տալու համար հանրային զգացման։ Ռումանիա ևս ունի իւր Վիլսոնեան գայթակղութիւններ։ Պատերազմական Նախորդ Նախարարը, քանի մը բարձրաստիճան սպաներու հետ համախոհութեամբ, կարեւոր գողութիւններ կամ զօրաքաղութիւններ գործելու սոսրնութեան յանձնառու եղեր է, և այս զեղծումնք Պ. Պրադիանոյի վարչութեան պատուոյն մեծապէս վնասեցին։ Օտար երկրաց համար այս ներքին դէպքեր նշանակութիւն չունեն։ Դոհացուցիչ է միայն տեսնել թէ Ռուսասէրք չեն կրցած ձեռք անցուցանել Ռումանիոյ կառավարութիւնը։

ՊՈՍՆԱ-ՀԵՐՍԷՔ ԵՒ ԱԻՍՏՐԻԱ

ԱՊՈՍՏԱՄԲԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄ

«Այն օսմանեան գաւառներ որոց վարչութիւնը Պերլինի դաշնագիրն յանձնեց աւստրեւմաճառ Կառավարութեան, (կ'ըսէ Թան իւր 20 մարտ թուով,) դեռ չեն հաստատած իրենց նոր վիճակին հետ, հակառակ բոլոր ճարտարութեան Աւստրիոյ-Հունգարիոյ ելմտական Նախարար Պառոն ֆոն Բալլաշի, որոյ ձեռքն է Պոսնա-Հերսէքի վարչութեան վերին հսկողութիւնը։

«Մահմետական աւատապետութիւնն, անհաւասար մարտով մը և գաղթականութեամբ ընկճեալ, և թշնամի տարբերով շրջապատեալ ու մեկուսացեալ, առաջուան չափ դժուարութիւն չի պատճառեր այլ եւս։ Այսպէս չեն սակայն պոսնացի սլաւ լեռնականք, յորս դարաւոր հպատակութիւն չէ կրցած մարել անկախութեան սէրն, ինչպէս երեւցաւ իրենց ապստամբական շարժումներէն և աւստրիական տիրապետութեան դէմ իրենց յամառ ընդդիմութենէն։ Ժողովրդեան մեծ մասն համակերպած է նոր վարչութեան։ բայց ազգային զգացումը մերթ ընդ մերթ կը զարթնու հեռաւոր գաւառներու մէջ, որք տհաճութեամբ կը տեսնեն թէ այսչափ մաքառումներու հետեւանքն եղած է տիրոջ փոփոխութիւն մը միայն, և որոց նախնական բարքերը դիւրաւ չեն հաշտուիր եւրոպեան Տէրութեան մը պահանջմանց հետ։ Այսպէս յառաջ կուգայ յուզում մը, որ թէեւ յաճախ կը զսպուի, բայց նորէն կը ծնի, յուզում որոյ աղմուկն երբեմն մինչեւ մեզ կը հասնի, հակառակ ջանից տեղային իշխանութեանց, որք կ'աշխատին իւր օրբանին մէջ խեղդել ամէն շարժում։

«Բանի մը շաբաթներէ հետէ հրոսապետ մը գլուխ վերուցած է օսմանեան Խրուագիոյ լեռնոտ երկրին մէջ, որ Սավա գետին և Դալմատիոյ Ալպեանց մէջ տեղէն կը մտնէ յաւստրիական երկիր։ Երկու տարի յառաջ Վոյվոտա Ադեվա Ամերիձա բաւական նեղութիւն տուած էր աւստրեան զօրաց։ (Աէէ-ԵԷ ի մէջ տեղեկութիւն արդէն տրուած է այս Ադեվա Ամերիձա անուն սլաւ հրոսապետին յարուցած շարժման վրայ։ Թ. նոյն տեղեկութիւնները կրկնելէ յետոյ, կը շարունակէ.)

«Այս հրոսապետի շարժման հետ մէկտեղ արեւելեան Պոսնիոյ կողմէն ալ ապստամբական շարժման մը լուրը կուգայ։ Այս հրոսակաց դէմ զրկուած աւստրիացի զօրքը բուռն դիմադրութեան բախեր է, և յաղթութիւնը միշտ Աւստրիացւոց կողմը չէ մնացեր։ Ոստիկանաց խումբ մը, իւր սպային հետ, հարկադրուեր է անձնատուր լինել, և այժմ լեռներու մէջ կը պահուի եղեր։ Այս իրողութիւնք սերպ սահմանագլխին մօտ կը կատարին, և այսու կը բացատրուի այն շրջաբերական զոր Պառոն ֆոն Բալլայ զրկեր է Պոսնա Հերսէքի իշխանութեանց, պատուիրելով որ աչալուրջ հսկողութիւն ի գործ դնեն այս գաւառաց մէջ հաստատեալ Սերպերուն վրայ, և յարելով թէ Պոսնա-Հերսէքի ժողովրդեան բարոյական վիճակին նկատմամբ Կ. Պոլսոյ, Պելկրատի և Զէդինեէի աւստրիացի դեսպաններուն կողմէ Վիէննա զրկուած տեղեկութիւնք չեն համաձայնիր այս գաւառաց տեղային վարչութեան կողմէ հաղորդուած յաւատես տեղեկագրաց հետ։

«Կարելի չէ տարակուսիլ թէ սերպական մեքենայութիւնք կան ի Պոսնա-Հերսէք։ Պալքանեան Թերակղզոյ Սլաւաց մէկ մասին մտաց մէջ Մեծ Սերպիոյ մը գաղափարը կայ ու կը մնայ։ Այդ գաղափարիդ իրագործման համար տեղի ունեցան Պոսնա-Հերսէքի ապստամբութիւնը Բ. Դրան դէմ, և 1876ին Միլան Թագաւորի կողմէ Թուրքիոյ դէմ հրատարակեալ պատերազմը։ Պելկրատի լրագիր մը, որոյ անունն է Վէլէ՝ Սերպէ (Մեծ Սերպիա), այս նշանաբանս ունի, և պոսնիական խնդիրն օրուան խնդիր նկատելով, կը հրաւիրէ իւր ընթերցողներ ի կատարածել ազգային գործն, երբ առիթը ներկայանայ, միացնելով երկու երկիրներ (Սերպիա և Պոսնա), որոց ճակատագրերն անքակտելի կերպիւ կապուած են, կ'ըսէ։ Այս արտայայտութեանց հետ կ'արժէ ի նկատ առնուլ նաև Պ. Ռիսդիչի Սերպական Ազգախոհին անուն նոր լրագրոյն հիմնադիրն, որ պալքանեան Պոռութեանց բաղաքական և տնտեսական դաշնակցութիւնն մը կը համարի էական պայման նոցա գոյութեան։ Կը հասկցուի ուրեմն թէ աւստրևմաճառ Կառավարութիւնը կ'ուզէ ապահովութեան միջոցներ ձեռք առնուլ ի Պոսնա-Հերսէք։ Այս իրողութիւնը անմիջական տագնապ մը չեն ցուցներ։ բայց ապագոյն են պալքանեան թերակղզւոյն մէջ տիրող անդոհացուցիչ վիճակին, ինչպէս և Պերլինի վեհաժողովոյն կատարած գործին թերութեան և անհաստատութեան, որ միշտ նորանոր իրողութեամբք յիրեան կուգայ։»

ԱԼԶԱՍ—ԼՈՌԷՆ

Եւրոպեան մամլոյն մէջ շատ ուշադրութիւն կը դրաւէ Ֆրետերիկ Կայսեր առ Ալզաս-Լոռենցիս ուղղած ցայտարարութիւնը (զոր անցեալ օր հրատարակեցինք), որով կը հաշկէր թէ Ալզաս-Լոռէն անքակտելի կերպիւ միացած են գերմանական Կայսրութեան հետ, և թէ հաստատ ձեռքով մը ի գործ պիտի դրուին պէտք եղած միջոցներն՝ այս գաւառաց գերմանացումը փութացնելու համար։ Ֆրանսացւոց մէջ կարծիք կայ թէ Ֆրետերիկ Կայսր իւր հօր չափ չէր ուզեր Ալզաս-Լոռենցւոց միացումը Գերմանիոյ հետ, կամ թէ տրամադիր էր այս մասին իրաւախոհութեան մը դալ Ֆրանսայի հետ, և կամ թէ Պիզմարք Իշխանի չափ չի պնդեր Ալզաս-Լոռենցւոց գերմանացման մասին։ Այս ենթադրութեանց կուգայ վերջ տալ Ֆրետերիկ Կայսր, յայտարարելով թէ իւր Կառավարութեան նպատակը պիտի լինի բարոյական միջոցներով ամբողջացնել զինուորական գրաւումը սկսուած գործը, տակաւ գերմանացնելով երկիր մը որ գերմանական էր երբեմն։

Պ. Իփոլիդ Քառնոյի յուզարկաւորութեան առթիւ ցաւալի դէպք մը տեղի ունեցաւ ի Փարիզ։ Երբ Թափոր հասաւ ի Ռիւ Ռուայալ, ոմանք ճանչելով զՊ. Ժիւլ Ֆէրրի՝ նախկին Նախարարապետն՝ սկսան պոռալ. «Անկցի՛ Ֆէրրի»։ Անմոռոն յարձակեցաւ Պ. Ժ. Ֆէրրիի կառքին վրայ, զոր փորձեց խորտակել։ Ամենքն ալ կ'աղաղակէին «Անկցի՛ Ֆէրրի, Ջո՛ւրը նետենք ջո՛ւրը Թոնքինցին»։ Ոստիկանք յայողեցան հետ մղել այս առաջին յարձակումն։ Բայց Օբերայի հրապարակին վրայ յարձակումը կրկնեցաւ։ Հինգ հարիւրէ աւելի անձինք յարձակեցան Պ. Ժ. Ֆէրրիի կառքին վրայ, որոյ ապակիները քարերով կոտրտեցին, մի և նոյն ատրակներն արձակելով։ Կառքը պաշարեցաւ։ Ոստիկանք եկան հասան մեծ թուով։ Կռիւ մ'էլ սկսաւ ի մէջ բազմութեան և ոստիկանութեան։ Երկուստեք քանի մը անձինք վիրաւորեցան։ Կառապանն՝ ահաբեկ՝ չուարած մնացած էր։ Ոստիկանք կառքն առին տարին, և մեծ դժուարութեամբ Պ. Ժ. Ֆէրրի կրցաւ անվնաս պրծիլ ամբոխին ձեռքէն։ Այս է աւասիկ Փարիզեան ամբոխին վիճակը։ —Մեռցնել կ'ուզէ իւր պետական մարդոց ամէնէն նշանաւորն, որ կարեւոր ծառայութիւններ մատուցած է երկրին և տակաւին կարող է մատուցանել, իսկ եօթներորդ երկինքը կը հանէ զօրավար մը, որ ցայսվայր անուն մ'է լոկ։

—Սպանիոյ գահուն թեկնածու Տոն Քարլոս, որ ցայս վայր միապետական և կղերական քաղաքականութեան մը յետադիմական ջատագովն էր, նոր շրջաբերականաւ մը կը յայտարարէ թէ կ'ընդունի խորհրդարանական Սահմանադրութիւն, կառավարական նոր գաղափարներ եւ մինչեւ իսկ կրօնային թոլլտուութիւն, որուն հակառակ էր ցայս վայր։ Այս յայտարարութիւն բուռն սրտայուզութիւն պատճառեց Քարլոսեան և կղերական ակմբոց մէջ։

—Աւստրիոյ-Հունգարիոյ պատերազմական նախարարը, զօրավար Պառոն ֆոն Պաւէր, Աւստրիոյ բանակին լաւագոյն հրամատարներէն մին է։ Թէ՛ քաջութեան և թէ ռազմագիտական խորին հմտութեան համբաւ ունի։ 1825ին ծնած է։ 11 տարեկանին մէջ մտաւ զինուորական ճարտարագիտական Ակադեմիան, ուտից 1841ին եղաւ Սոլֆֆերինոյի ճակատամարտին մէջ (ուր Աւստրիացիք յաղթուեցան Ֆրանսացիներէն և Իտալացիներէն) ցուցած քաջութեան համար զինուորական պատուանշանով մը վարձատրեցաւ, եւ ի Քուսդոձա (ուր Աւստրիացիք 1866ին յաղթեցին Իտալացւոց) իւր ճարտարութեան համար պատուանշան և աստիճանի բարձրացում ստացաւ, զօրավար անուանուելով։

—Վիլհէլմ Կայսեր տիտղոսը խնդրոյ նիւթ մ'էր միշտ։ «Գերմանի՞ոյ Կայսր» պէտք է կոչուէր թէ «Գերման Կայսր»։ Վիլհէլմ Կայսր նախամեծար կը համարէր «Գերմանիոյ Կայսր» կոչուիլ։ Բայց պէտք էր յարգել Գերմանիոյ փոքր Վեհապետներուն դիւրազգածութիւնը։ «Գերմանիոյ Կայսր» ըսելով պիտի հասկցուէր թէ «միւս գերման Վեհապետաց Պետութիւնք կը գտնուին այնպիսի երկրի մը մէջ որոյ տէրը Կայսրն է», մինչ «Գերման Կայսր» ըսելով պիտի հասկցուէր միայն թէ Բրուսիոյ Վիլհէլմ Թագաւորը գերման ազգութեան պետ եղած է։ Հետեւապէս, պաշտօնական բացատրութեանց մէջ, միշտ «Գերման Կայսր» կ'անուանի։

—Ցայսմիկ է թէ Վիլհէլմ Կայսեր մահուան անմիջական պատճառն եղաւ գէշ տեսակէն պաղ մը առնուլն։ Այս դէպք մարտ ՅԷն (մահէն վեց օր յառաջ) տեղի ունեցաւ հետաքրքրաշարժ պարագայից մէջ։ Իւր ամենօրեայ բժիշկ, Տքթ. Մոն

—)(54)(—

ԹՇՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՓՕՐԹԻՒՆԷ ՏԻՐ ՊՈՒԱԿՕՊԷ

ՍԻՐԱՅԻՆ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

—Ես ճանճրացած եմ այն կեանքէն զոր կը վարէի։ Իմ կամքս կ'ուզէ վերջին ազատութիւնս ձեռք ձգել եւ չեմ մխորժիր որ յիմարութիւններով նեղես զիս։ Ուստի բարեհաճէ չճանչնալ զիս, երբ դէմս ելնես եւ մանաւանդ զգուշացի՛ր հետս խօսելէ։ Եթէ երբէք այսպիսի փորձ մ'ընես, կ'երդնում քեզ որ պիտի զղջաս։

—Ինչ, կ'ուզես որ կենացս երկու տարին քեզ տալէ յետոյ, աղախնոյ մը նման վռնտուիմ։

—Ես չեմ վռնտեր զքեզ, քանի որ բաժնուողը ես եմ, ըսաւ Լիւսիէն հեգնութեամբ։ Իմ տեղս ուրիշին կը թողում։ Բաւական է որ մոռնաս թէ ճանչցած ես զիս։

—Անօրէնութիւն է ըրածդ եւ ըսածդ, հեծեծեց Զօէ։

—Ո՛հ, կ'աղաչեմ, ողբեր մի՛ արձակեր։ Չեմ սիրեր զայնս։ Ճանաչդ չարունակէ՝ և թո՛ղ որ ես ալ իմ գործիս երթամ։

Լիւսիէն, յսուի ներշնչման մը ներքեւ, չափն անցուցած էր։ Փութով նշմարեց զայս եւ զղջաց իւր սխալանաց վրայ։

Զօէ վայրենական կերպիւ արտասուքը չորցուց եւ ըսաւ նմա։

—Գործե՛ցէք... Կը համարձակի՞ս դեռ պնդել թէ Սակարանին մէջ կ'աշխատաս։ Այժմ գիտեմ թէ այդ ամենը սուտ էր եւ եթէ բոլոր գիտցածս ըսէի ադգան չպիտի հպարտանայիր։ Ինչո՞ւ կը յամառիս ճշմարտութիւնը ծածկել... Քաջութիւն ունեցի՛ր խոստովանելու թէ ամուսնանալու հետաքրքրուս ես։

—Քեզ հաշիւ տալու պարտաւոր չեմ, պատասխանեց Լիւսիէն։

—Ես հաշիւ կը պահանջեմ քենէ եւ եթէ մերժես բացատրութիւն տալ ինձ, ես գիտեմ թէ ի՛նչ միջոցաւ կ'ստանամ ուզած տեղեկութիւնս։ Բաւական է որ երթամ գտնեմ այն պարոնը զոր երէկ տանս մէջ տեսար։

—Ինչպէ՞ս... ի՞նչ կը նշանակէ։

—Ուրեմն կը կարծես թէ չե՞մ գուշակած թէ քեզ հետ միացած նենգութիւն մը կը նիւթէ... իւր երեսին ալ պիտի ըսէի, եթէ Օբէրա-Գոմիքին մէջ կեանքս ազատած չլինէր... եւ եթէ ինձ դէմ ելնէ, դարձեալ կը զրուցեմ։

—Թէ կրնաս, ըրէ՛...

—Պիտի ընեմ, եւ եթէ փոխանակ ինձ պատասխանելու զանռէ զիս, իւր տեղեկութեանց ալ պէտք չպիտի ունենամ։ Ամենուրեք քեզ պիտի հետեւիմ, մինչեւ որ գիտնամ թէ ո՛ւր կը բնակիս եւ որո՛ց տունը կը յաճախես։ Եւ երբ գտնեմ այն կինը որուն հետ ամուսնանալ կ'ուզես...

—Այն ատե՞ն, հարցուց Լիւսիէն ըսպառնալեօք։

—Այն ատեն պիտի յայտնեմ նմա թէ քու հոմանուհիդ եմ ես, թէ տասն-ութ տարի է ի վեր կը կենակցինք, թէ երբ թշուառութեան մէջ էիր, ես օգնեցի քեզ և թէ բնաւ չպիտի հրաժարիմ քեզմէ... Կրնաս թողուլ զիս... տեսնենք թէ այդ աղջիկը պիտի յօժարի՞ իմ մնացորդս վայելել։

Լիւսիէն կատաղի զայրոյթ մը կ'զգար, բայց ինքզինքը զսպեց։ Խորհուրդ մը յղացած էր վերջ մը տալու համար այս տեսարանին եւ առաջն առնելու համար այն հալածանաց զորս կը ծանուցանէր Զօէ։

Եւ այդ խորհուրդը գործադրելու համար առիթի մը միայն կ'սպասէր որ անշուշտ պիտի ներկայանար, առանց պէտք մնալու որ դուրս ելնէ Մոնսօ դարասատանէն։

Սկսած էր վերստին քայլել եւ Զօէ՝ իւր սպառնալիքը չարունակելով հանդերձ՝ նորա մօտէն կ'ընթանար, խիստ մօտէն։

Մեծ ծառուղւոյն բերանն հասնելու մօտ էին։

—Ինչո՞ւ համար ես, ըսաւ Լիւսիէն ուսերը թոթուելով։

—Դու քաջ գիտես թէ ի՞նչ համար չեմ եւ մինչեւ վերջը մահիկ պիտի ընես ինձ, պատասխանեց Զօէ որ ինքզինքն դուրս ելած էր։ Այո՛, պիտի ըսեմ այդ աղջկան թէ իմ տարփածուս ես... եւ եթէ այդքանը բաւական չլինի ձեր ամուսնութիւնն արգիլելու համար, աւելի առաջ պիտի երթամ եւ պիտի ըսեմ թէ քու ապրուստի միջոցներդ ճշիւռ յայտնի չէին ինձ... թէ ստորին մարդոց հետ միայն կը տեսնուիս... եւ թէ կարող չես խոստովանիլ թէ ուստից չահած ես այդ դրամն որուն միջոցաւ յաջողեցար լքանել զիս եւ ազնիւ երիտասարդի դեր կատարել։

—Հանդարտե՛, ընդմիջեց Լիւսիէն, յանկարծ մեղմ չեչտ մը առնլով։ Եւ մանաւանդ ադգան բարձր մի՛ խօսիր։ Ամենոք զմեզ կը դիտէ։

—Իմ փոյթս չէ։ Ցորքան չըսեմ քեզ ինչ որ կայ սրտիս վրայ, չպիտի լռեմ։

—Դէթ անցինք մեծ ծառուղին եւ կողմնակի ճանապարհ մը մտնենք ուր ո՛չ ոք գտնուի։

—Կրնայիր մնալ նախ եւ առաջ մեր գտնուած տեղը։ Դու էիր զիս հոս բերողն։ Այժմ ազատ ես ուզած կողմդ երթալու։ Օձիքդ չպիտի թողում։

—Ուրեմն պարզապէս ըսէ՝ թէ կը պահանջես որ տուող առաջնորդեմ զքեզ։

—Ո՛հ, եթէ այդ բանն ընէիր, գոչեց Զօէ՝ երիտասարդին ձայնին փոփոխութենէն խաբուելով, ամեն ինչ կը մոռցուէր։ Գիտես թէ յայնժամ կը ներեմ քեզ ի բոլոր սրտէ։

—Կը կասկածիմ, մրմնջեց Լիւսիէն չարունակելով դէպ ի Մալզերպ պուլվարի վանդակարմն յառաջանալ։

—Կը սխալիս, կ'երդնում քեզ։ Պահ մ'առաջ բարկութիւնը խելքս գլխէս առաւ... նախանձէս էր... այնքան կը սիրեմ զքեզ։ Այո՛, սպառնացայ քեզ եւ եթէ ամուսնանայիր, կարծեմ թէ կ'սպաննէի զայն զքեզ։ բայց վերջն ալ ինքզինքս կ'սպաննէի եւ ուրիշի մը չէիր պատկաներ։ Բայց եթէ խաբուած լինիմ... եթէ յօժարիս հաշտուիլ ինձ հետ, կը մոռնամ բոլոր այն տառապանքը զորս պատճառեցիր ինձ... տեսնես որքան երջանիկ կ'ապրինք։ Ես սա-

---

Թուականներ՝ Ֆրանսական Հանրապետութեան։ Ֆրանսական Հանրապետութեան։ Ֆրանսական Հանրապետութեան։

Լաւէր, բացարձակապէս պատուիրած էր Կայսեր որ առանց օգնութեան անկողնէն ելնել չփորձէ։ Բայց, խնայելով իւր ծառայից որք քովի սենեկին մէջ էին, Կայսրն յանդգնեցաւ ինքնին ելնել անկողնէն։ Անկողնէն կրցաւ ելնել, բայց վերադարձած միջոցին ոյժը կորսցաւ, և ինկաւ։ Զկրցաւ ոտք ելնել, և մինչեւ որ ծառայք հասան, սառտիկ պառկեցաւ։ Ծառայք բերին ինչ որ կրնային ընել Կայսեր հանգստեան համար։ Բայց ինք խնդաց, և աղաչեց անոնց որ Լաւէրին բան չըսեն։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍՏԵՓԱՆ ԷՖ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Յաւօք սրտի կը ծանուցանենք թէ Փափազեան Ստեփան Էֆէնտիի յանկարծակի հիւանդութիւնը զոր երէկ ծանուցինք՝ ազատուի վախճան մ'ունեցաւ երէկ իրիկուն, ժամ 9ին։ Ստեփան Էֆէնտի երկուշաբթի գիշեր ինքզինք կորսնցնելէն յետոյ բնաւ չկրցաւ սթափիլ, հակառակ բժշկային փոյթեռանդն խնամոց, և նոյն անզգայութեան մէջ ամենայն հանդարտութեամբ աւանդեց իւր հոգին։

Փափազեան Էֆէնտիի կեանքն ա'նչափ հանրածանօթ է որ պէտք չկայ մանրամասն կենսագրութեանց։ Հանգուցեալը դեռ հազիւ 48—50 տարեկան էր, և ընդհանրապէս քաջառողջ կեանք մը վարած էր։ Իւր այս վերջին աղետալի հիւանդութիւն կը վերագրուի իւր չափազանց գիրութեան։ Փափազեան Էֆէնտի իւր հանրային կեանքն սկսաւ Ս. Փրկչի Հիւանդանոցին մէջ, ուր՝ ճեմարանին մէջ՝ հայերէնի և ճարտասանութեան դասատու եղաւ 1858էն մինչեւ 1861, և մեծապէս ստտարեց այն ժամանակի ազգային այդ մեծ կրթարանին յաջողութեան։ Ճեմարանին քայքայումէն յետոյ, Ղալաթիոյ վարժարանին մէջ նոյն առարկայներն աւանդեց, և անտի սկսաւ իւր հանրածանօթ յաջաբերութիւն Ղալաթիոյ եկեղեցւոյն և վարժարանին հետ։ Այնպիսի ժամանակ մը ուր դասագրեանց պէտքն յոյժ զգալի էր Սահմանադրութեամբ նոր ուղղութիւն մը առնող ազգային վարժարանաց մէջ, Փափազեան Էֆէնտի շատ մը դասագրքեր հեղինակեց, յորոց ոմանք դեռ կը գործածուին։ Ղալաթիոյ վարժարանին մէջ Ղազարոսեան Ֆրիստոստուր Էֆէնտիի հետ մէկտեղ կարեւոր ծառայութիւն մ'ըրաւ՝ դաւառացի պանդուխտներուն և մանաւանդ պանդուխտ տղայոց կրթութեան մեծ զարկ մը տալով։ Մուշէն Երեսփոխան ընտրուելով, կարեւոր դեր մը ստանձնեց Երեսփոխանութեան մէջ, ուր, ամեն դլխաւոր խնդիրներու առթիւ, առաջնակարգ ատենաբաններէն մին էր միշտ։ Այն աստիճան ազդեցութիւն ստացաւ Ազգ. Ժողովոյն մէջ, որ առանց ընկերական երեւելի դիրք մ'ունենալու, լոկ իւր ճարտարախօսութեան շնորհիւ, կրցաւ վարիչ ոգին լինել 1872ի Քաղաքական Ժողովոյն, որուն Ատենադպիրն էր։ Այն Վարչութեան տապալումէն ի վեր, Փափազեան Էֆէնտի եղաւ և ամենայն ազդութիւնեամբ կատարեց «ընդդիմադիր կուսակցութեան պետի» դերն Ազգ. Ժողովոյն եւ ընդհանրապէս ամեն ազգային գործառնութեանց մէջ։ Յետ երկար մաքառմանց Ղալաթիոյ եկեղեցւոյն հետ իւր յարաբերութեան խզումէն ետքը, չդադրեցաւ գործօն դեր մը կատարելէ ազգային խնդրոց մէջ, և վերջին ժամանակներս նոր եռանդեամբ մը կը պարապէր կրթական գործին, իբրև տնօրէն Գում-Քարուի վարը-վարժարանին և աղջկանց վարժարանին։ Ազգային շատ մը կարեւոր խնդիրներու մէջ ո'րչափ ալ տարբերած լինինք Փափազեան Էֆէնտիէն, արդարութեան պարտք մ'է ըսել թէ յանձին Փափազեան Էֆէնտիի կը կորուսանենք ազգային երեւելի գործիչ մը, որ նպաստաւոր կամ աննպաստ ազդեցութիւնը մեծապէս զգալի էր իւր ժամանակակից ազգային գործերու մէջ։ Ընտանեկան և ընկերական կեանքի մէջ Փափազեան Էֆէնտի առաւել յարգելի յիշատակներ կը թողու։ Այսօր իւր մահը կ'ողբան ո'չ միայն այրի կին մը և երկու մանչ ու մէկ աղջիկ զաւակներ, այլ և բազմաթիւ բարեկամներ, մանաւանդ Գուրուչէշմէի ազգայինը, որոց շատ սիրելի էր իւր ընկերական ձիրքերով։

Մայր Եկեղեցւոյ Թաղական Խորհուրդը ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանէ թէ ազգային երեսփոխան և Մայր Եկեղեցւոյ Թաղի երկեռ վարժարանի Տեսուչ

ՍՏԵՓԱՆ ԷՖԷՆԴԻ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

յետ երկօրեայ անողոք հիւանդութեան իւր մահկանացուն կնքեց ի հասակի 48 ամաց, յանմխիթար սուգ համակելով իւր լծակիցը, զաւակները, բոլոր բարեկամները և Ազգը։

Հանգուցելոյն յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարի վաղը ուրբաթ ժամը 4ին ի Մայր Եկեղեցւոյ, ուսկից մարմինը հանդիսիւ Գում-Քարուի Նաւամատոյցը տարուելով, պիտի փոխադրուի յեկեղեցին Խասգիւղի և պիտի ամփոփուիր Քալի հարց դամբարանին մէջ։

17 մարտ 1888

Գում-Քարու

ԿԱՑՍ. ՊԱՐԳԵՒ

Երէկուան Սրճարանի մէջ մեծաւ գոհութեամբ կը կարդանք թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է տասն հազար ղրշ. շնորհել Բերայի հայ աղջկանց Արուեստանոցին։

Պ. ԲԱԳՐԱՏԶԷ Ի ՍԿԻՒՏԱՐ

Պ. Բագրատէ, ընկերակցութեամբ Պ. Մեպիսովի և ազգային ծանօթ Նրկարիչ Պետրոս Էֆ. Սրապեանի, երէկ այցելեց Սկիւտարի Պերպէրեան և Մեզպուրեան վարժարանները։ Պ. Բագրատէ կարի գոհ մնաց երկու վարժարաններէն, յայտնելով թէ այդ վարժարանք պատիւ կը բերեն Կ. Պոլսոյ Հայոց։ Պ. Բագրատէ ամբողջ օրն անցուց Պերպէրեան վարժարանի մէջ։

ԱԶԳ. ԿԵՂՐ. ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Մեծ. Դէորգ Էֆէնտի Սարաֆեան Տաճկատանի բովերէն արտադրուած 34 հանածոյից գեղեցիկ հաւաքածոյ մը նուիրած լինելով Ազգ. Կեդր. Վարժարանի Թանգարանին, Խնամակալութիւնը շնորհակալեաց նամակ մ'ուղղեց նմա։

Կը լսենք թէ ուրիշ կրթասէր անձինք ալ մտադիր են գիտական նուէրներով ճոխացուցնել յիշեալ Թանգարանը։

Սամաթիոյ Նոր Թաղի Թաղական Խորհուրդը Կրօնական ժողովոյ ներկայացուցած էր երկու ընծայացուներ Թաղին եկեղեցւոյն վրայ քահանայ ձեռնադրուելու համար։ Կրօնական ժողովն ևս Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր տնօրինութեան յանձնած էր։ Արդ, Ն. Ամենապատուութիւն վերստին Կրօնական ժողովոյ որոշման յանձնած է այդ երկու ընծայայուաց խնդիրը։

Միւս կողմէ կը լսենք թէ Սամաթիոյ Ս. Դէորդ եկեղեցւոյ Թաղական Խորհուրդն այս առթիւ իրաւասութեան խնդիր յարուցած է։

Հրատարակեցաւ ՏՆՏԵՍ ամսօրեայ հանդիսի յունուարի եւ փետրվարի թիւը, միացեալ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ, ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ

Եկմտական Նախարարութեան հանրային պարտուց տնօրէն անուանեցաւ Տէֆթէրխանէի հաշուակալ Օսման Էֆէնտի և Նմա յաջորդեց Եկմտական Նախարարութեան հանրային պարտուց տնօրէն Մէսուտ պէյ։

Եկմտական Նախարարութեան հանրային պարտուց տնօրէնի օգնական անուանեցաւ Եկմտական Ժողովոյ քարտուղարներէն Ֆուատ պէյ, որդի վախճանեալ Նաշիտ փաշայի։

Տրապիզոնի վերաբնակիչ ատենի պատժական ճիւղին նախագահ անուանեցաւ Դասթամունիի վերաբնակիչ ատենի պատժական ճիւղին նախագահ Շաբիր էֆէնտի և Նմա յաջորդեց Տրապիզոնի վերաբնակիչ ատենի պատժական ճիւղին նախագահ Ալի Ռիզա էֆէնտի։

Պրուսայի վերաբնակիչ ատենի ընդհանուր դատախազ անուանեցաւ Բերայի նախնական դատարանի ընդհանուր դատախազի օգնականներէն Ալի Բէֆգը էֆէնտի։

Պերութի նախնական դատարանի ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ Ֆիոսի նախորդ ընդհանուր դատախազի օգնական Մանսուր պէյ։

Երուսաղեմայ նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ անուանեցաւ Լաղզբյէի նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ Թէվֆիդ էֆէնտի և Նմա յաջորդեց Պերութի նախնական դատարանի ընդհանուր դատախազի օգնական Մէհմէտ Նուրի էֆէնտի։

Սալիսէի ատտիճան տրուեցաւ Ծովային նախարարութեան հաշուակալութեան դիւանի քարտուղարներէն Հիւսէյին և Էմին էֆէնտիներու։

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Սպարապետի Դրան թնդանօթաձիգ զորաց ճիւղին նախագահ Ֆէրիգ Հաճի Հիւսէյին փաշայի։

Զորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ զինուորական վարժարանի ֆրանսերէնի ուսուցիչ Խալիտ էֆէնտի։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Վիէննայէ հասած մանաւոր հեռագրաց նայելով, կ'ըսէ Մէնդէսա, անհամաձայն տեսութեանց մին դիւանագիտական մեծ ճիգեր կ'ընէ եղեր արգիլելու համար որ մարտ 5ին (Ն. Տ.) պուլկար կառավարութեան ուղղեալ դեկոյցն, ի մասին Ֆէրտինանտ իշխանի ազօրինաւոր կացութեան, ազարդիւն մնայ։

—Դոհացուցիչ է տեսնել որ, կ'ըսէ Լ. Հերալտ, վերջերս ի Պուլկարիա կատարուած արշաւանաց փորձն ապարդիւն չէ մնացած տեղական իշխանութեանց համար։ Ա.յս վերջինք իրենց աչալրջութիւնն ի գործ դրին ուրիշ կողմեր ուր կասկած չկար ի սկզբան, և այնպիսի հետքեր գտան որք լիովին կ'արդարացուցին այդ հետաքրքրութիւնը։ Լաւագոյն արդիւնքներ ևս կարելի է սպասել այդ գործունէութենէն։ առաջին կայծերը մարելով է որ կարելի կը լինի ընդհանուր շփոթութեան մը առաջքն առնուլ։

ԱՐԻՖԻ ՓԱՇԱ

Պետական Խորհրդոյ Նախագահ Բարձր. Արիֆի փաշա երէկ կայս. պալատ գնաց և Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւն ունեցաւ։

ԴԵՐՄԱՆԻՈՅ ՆՈՐ ԿԱՑՍԸՐԸ

Կը հաւաստեն թէ Ֆրէտերիք կայսրը, իւր գահակալութեան առթիւ, Դերմանիոյ պետական բարձրաստիճան պաշտօնատարաց մին Կ. Պոլիս պիտի ղրկէ արտասովոր պատուիրակի պաշտօնով։ Նմանօրինակ պատուիրակութիւններ պիտի ղրկուին նաև Եւրոպիոյ գլխաւոր մայրաքաղաքները։

Պ. ՄԷՆՍՀԱՈՒԶԷՆ

Վեհ. Սուլթանն Իմթիազ պատուանշանի ոսկի և արծաթի չքադրամները շնորհեց Քրիւբի զինագործարանին մայրաքաղաքիս ներկայացուցիչ Պ. Մէնսհաուզէնի, որ շաբաթ օրը Եւրոպա պիտի ուղեւորի։

ԻԶՄԻՐԻ ԹՐԱՄՎԷՅԻ

Ասկից առաջ դատ բացուած էր Իզմիր-Կէօզ Թէփէի Թրամվէյի ընկերութեան դէմ, այդ գծին բուն արտօնատիրոջը կողմէ որ կը պահանջէր չեղեալ նկատել իւր մենաշնորհին յիշեալ ընկերութեան վաճառումը։ Դատարանն արտօնատիրոջ նպաստաւոր վճիռ տուած լինելով, ընկերութիւնը վերաքննութեան դիմած էր ի Կ. Պոլիս։ Միևնոյն ժամանակ Պետական Խորհրդոյ օրէնսդիր ճիւղին դիմած էր որպէս զի վճիռ արձակէ սա խնդրոյն վրայ, թէ «Կայսերական Իրատէիս տրուած մենաշնորհի մը վաճառումը կրնա՞յ օրինաւոր համարուիլ»։ Պետական խորհուրդն հաստատական պատասխան տուած է և սոյն խնդիր ի մօտոյ Նախարարաց Խորհրդոյն պիտի մատուցուի։

ՏԱՐԱԳՈՒԽԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆ Ի ԼԱԶԳՐԵՒ

Առողջապահական վարչութիւնն, իրեն ուղղեալ պաշտօնական տեղեկագրերէ իմանալով որ Լազգրյէի մէջ տարախոսիկ հիւանդութիւն մը ծագած է, յատուկ պաշտօնեաներ պիտի ղրկէ անդ։

Նոյն քաղաքին մէջ այդ հիւանդութենէն ցարդ ութսուն հոգի մեռած են։ Հիւանդութենէն բռնուողները քսան չորս ժամուան մէջ կը մեռնին եղեր։

ԱՑՏԸՆԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Այսրնի երկաթուղւոյ տնօրէն Պ. Բիւրզէր մայրաքաղաքս եկած էր խնդրելու որ այդ գիծ մինչեւ երկրին ներսերն երկարելու արտօնութիւն տրուի իրեն։ Արդ, Նախարարաց Խորհուրդը նկատողութեան առնելով Պ. Բիւրզէրի այդ առաջարկն, երկրին և գանձուն շահուց անհամաձայն գտեր և որոշեր է Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան միջոցաւ ծանուցանել Պ. Բիւրզէրի որ բարեփոխէ իւր առաջարկն։

Կ'ըսուի թէ կատարելի բարեփոխութիւններէն յետոյ խնդիրը վերստին նկատողութեան պիտի առնուի։

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Եւրոպական երկաթուղեաց գծերուն ի մօտոյ միացման առթիւ, Թղթատարական խնդիր մը ծագեր է աւստրիական և օսմանեան նամակատանց միջև։ Աւստրեւհունգարական կառավարութիւնն, որ նամակատուն մը ունի ի Սելանիկ, կը խնդրէ որ միացման աւարտումէն անմիջապէս յետոյ Թղթատարական պայուսակք անդ ղրկուին և անտի առնուին երկաթուղւոյ ճանբով, որ, ինչպէս յայտնի է, ամենէն արագը պիտի լինի Եւրոպիոյ հետ կատարուած Թղթատարական հաղորդակցութեանց համար։ Ըստ տեղեկութեանց Մէնդէսա՝ի, Բ. Դուռն, որ ամեն ժամանակ մերժած է ընդունիլ Թուրքիոյ մէջ օտար նամակատանց գոյութեան սկզբունքը, տրամադիր չէ համակերպելու Աւստրիոյ սոյն առաջարկին, այն իրաւանց համաձայն զորս կը վայելէ Թղթատարական դաշնագրոց զօրութեամբ և առարկելով թէ Թղթատարական այդ հոգը կը պատկանի մի միայն Սելանիկի օսմանեան նամակատան։

ԿՐԷՏԷ

Հանեայէն կը գրեն թէ, Բ. Դրան հրահանգաց համաձայն, կուսակալ Քոսդաքի փաշա ազդուապէս կ'աշխատի գտնել վերջերս կղզւոյն մէջ սպանեալ երեք իսլամաց սպանիչները։ Կրէտէի իսլամ ժողովուրդը Բ. Դրան ուշադրութիւնն հրաւիրած է կղզւոյն մէջ պատահած բազմաթիւ չարագործութեանց վրայ։

Նախարարաց Խորհուրդն իւր երէկի նստին մէջ զբաղեցաւ Սիւէզի ջրանցքին և Տէրութեան երմտացոյցի խնդիրներով։

—Կայս. հրամանաւ՝ մայրաքաղաքս դտնուող ամերիկացի զբօսաշրջիկ օրիորդներն, առաջնորդութեամբ կայս. թիկնապահի մը, երէկ այցելեցին Թոփգաբուի պալատան մէջ դտնուած հնութիւնները։

—Եպարքոսական պաշտօնատան հեռագրական դիւանի տնօրէն Մէնէմէնլի զատէ Հապիպ պէյ, որ ժամանակէ մ'ի վեր հիւանդ էր, մեռաւ ի հասակի 48 ամաց։

—Սելանիկի նահանգին արքունի կալուածոց տնօրէն Մեծ. Դրիգոր էֆէնտի Բաչալեան երէկ մայրաքաղաքս եկաւ արձակուրդով։

—Վախճանեալ Բրէնս Հասան փաշայի ընտանիքն և պարագայք երէկ Եգիպտոս ուղեւորեցան։

—Լենկիւրիի նահանգին նօտար (ֆոթիվլերն ֆոհոբրէրէ) Պեկեան Սրապիոն էֆէնտի նոյն պաշտօնով Ատանա փոխադրուած է։

—Արեւելեան Ռումելիի սահմանագլխոյն մաքսատանց համար ներքին գործոց Վասիֆ նախարարին նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովն երէկ ի նիստ գումարուելով նկատողութեան առաւ կայս. կառավարութեան կողմէ պատրաստուած մաքսատրոց սակագինն և Պ. Վուլբովիչի կողմէ եղած առաջարկներն։ Յանձնաժողովն ստորագրեց իւր տուած որոշումներն և որոշեց դարձեալ ի նիստ գումարիլ։

—Կըսուի թէ Վճռաբեկ ատենի առաջին ընդհանուր դատախազ պիտի անուանուի Նոյն ատենին աղերսագրոց ճիւղին նախագահ Շէֆիգ պէյ։

—Պոսնա Հերսէքի մէջ ծագած ապստամբական շարժման վրայ (որոյ մասին խօսուած է մեր այս աւուր Ա. երեսին մէջ) Բ. Դուռը տեղեկութիւններ խնդրած է Վիէննայի օսմ. դեսպանատունէն որ պատասխանած է թէ Վիէննայի պաշտօնական ակումբք կը յայտարարեն թէ այդ օրինակ շարժման մը վրայ տեղեկութիւն առած չեն բնաւ։

—Վեհ. Սուլթանն հրամայեց որ իւր անձնական Դանձուն ծախիւք դամբարան մը կառուցուի Սուրիոյ կուսակալ վախճանեալ Նաշիտ փաշայի գերեզմանին վրայ։

—Իտալական դեսպանատունը նորանոր ձեռնարկներ ըրած է Բ. Դրան մօտ, որպէս զի գտնուին Շերտորայի մէջ սպանեալ յիսուսեան կրօնաւորին (Հ. Բասդօռէ) սպանիչք։

—Դահիրէի ազգային մատենադարանի տնօրինութիւնը տեղեկանալով որ եգիպտական բազմաթիւ հին գործեր, պատմական, գրական ևն, Պուլաքի մատենադարանին մէջ կը գտնուին, որ Բարձր. Խտիվին եղբօր Հալիմ փաշայի կը պատկանի, խնդրած էր Եգիպտացի իշխանէն՝ որ այդ գործոց մի քանի օրինակները Դահիրէի մատենադարանին նուիրէ։ Հալիմ փաշա Կ. Պոլսէն անմիջապէս հրամայած է Պուլաքի մատենադարանի վերատեսչութեան որ խնդրուած գրեանքը Դահիրէի ազգային մատենադարանին յանձնուին։

—Սպարդամ նախորդ կառավարիչ Ալի Ռիզա պէյ երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց։

—Բրիւրի զինագործարանին մէջ պատրաստեալ թնդանօթներէ երկու մեծ և հարիւր յիսուն ուրիշ տեսակ թնդանօթներ այսօր վաղը մայրաքաղաքս կը բերուին։ Նոյն զինագործարանին մէջ կը շինուին նաև երեք հարիւր հատ դաշտային թնդանօթներ որք մաս առ մաս պիտի ղրկուին։

—Երէկ, առաւօտեան դէմ, ի Մոմխանէ ծագած հրդեհէն այրեցաւ անդ գտնուող սպանդարանն որ 2000 ոսկւոյ ապահովագրուած էր Սըն Ֆայր Օֆիս Ընկերութեան։

—Դահիրէէն կը գրեն թէ Բարձր. Խըտիվը որոշեր է ամրան եղանակն Ալէքսանդրիա անցնիլ ուր պիտի երթայ մայիս ամսոյ սկիզբը։

—Պարսկէն կը գրեն թէ Շադ-էլ-Ամրպալի եղերաց վրայ կառուցեալ զինուորական հիւանդանոցի շինութիւնն աւարտած լինելով, բացումը տեղի ունեցեր է մեծաւ հանդիսիւ։

—Թաղապետութեան Գ. շրջանակի կալուածատրոց բաղուղար Նէֆիպ էֆէնտի և օգնականը Նուրի էֆէնտի մէկ քանի պաշտօնագրեր խարդախած լինելու յանցանօք ամբաստանուած էին։ Քաղաքապետութեան ժողովն նախընթաց օր դատելով այդ երկու պաշտօնեաներն հաստատեց թէ նոցա այդ արարքք արդիւնք է պարզ սխալի մը և միայն իրենց մէկ մէկ ամսաթոշակը տուժելու դատապարտեց այդ երկու պաշտօնեայներն։

—Կայս. կառավարութիւնը նկատելով որ Զարչանպա գաւառակի հունձքերը վնասուած են երաշտութեան պատճառաւ, տեղական պիտոյքներն ապահովելու համար առայժմ միայն եգիպտացիներն արտաքսումն արգիլած է։ Այս որոշումն պիտի գործադրուի մինչեւ յառաջիկայ մայիս ամսոյ վերջը։

—Պրուսայի ռուսական հիւպատոս Պ. Բէրդիգարի երէկ մայրաքաղաքս եկաւ։

—Քիչնէր փաշայի կողմէ Սուաքիմէն Գահիրէ ուղղեալ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ վերջերս իւր բանակեցեալ հասնող գաւառական զինուորաց տեղեկութեանց նայելով Օսման Տիմա Քասապչէն զինուորական օգնութեանց կ'սպասէ որպէսզի քաղաքին վրայ յարձակի։

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ԲԵՐԱՅԻ

19 ՄԱՐՏ 1888 ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ Ի ԺԱՄ 2 ½

ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹԵԱՄԲ

Տ. Տ. ՄԱՆԱՍԵԱՆ ԵՒ ՄԱՂԱԿԵԱՆԻ

ԱՐՏԱՔՈՒՈՑ ԿԱՐԳԻ ԵՐԵԿՈՅԹ

Ի ՆՊԱՍՏ

ՍԵՆԷՔԵՐԻՄԵԱՆ ԸՆԿ. ՍԵԲԱՍՏԻՈՅ

ԸՆԴ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ

ՎԵՍՊ. ՄԱՔՍՈՒՏ ՍԵՊՈՒՀ ԷՖԷՆԴԻՅԻ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԱՒ

ԲԱՐԻԶՈՒ ԱՂԲԱՅՆԵՐԸ

Թատերգութիւն 6 արար եւ 1 յառաջաբան

Ա Ն Զ Ի Ն Ք

Ադիլ։ յառաջաբանէ

Բրիգ. Պէնրի, նաւապետ Պ. Գ. Հոլասեան
Վիլպրէօն, սեղանաւոր » Մ. Սիսակ
Բլանդրէօզ, Վիլպրէօնի գրագիր » Մ. Մնակեան
Ժօզէֆ, ծառայ » Մ. Մնակեան

Ադիլ։ Բարբերէրոնեան

Անտրէ Պէնրի, Բրիգ. Պէնրիի որդին Պ. Գ. Հոլասեան
Վիլպրէօն, սեղանաւոր » Մ. Սիսակ
Բլանդրէօզ, մուրացկան » Մ. Մնակեան
Ռօքֆէլօյ, ազնուական երիտասարդ » Ռ. Պինենէվէճ.
Ժուպէր, դիւանագիրի օգնական » Տ. Մատթէոսեան.
Պիկօ, գիւղացի ներկայացնող մը » Գ. Զօպանեան
Ժօզէֆ ծառայ » Ե. Սօֆիանեան
Բեռնակիր մը » Խ. Վարդվլեան
Երկաթուղեաց կայարանին գրագիր » Մ. Ֆէլճեան
Մատամ Պէնրի, նաւապետին կինը Տկ. Զ. Հէքիմեան
Անթուանէթ, նաւապետին աղջիկը » Ս. Պինենէվէճ.
Ալիսա, Վիլպրէօնի աղջիկը Օր. Թ. Ադեմ
Բէն Պիկօ, Տկ. Պէնրիէի խնամակալուհին Տկ. Ն. Սաթենիկ
Գլօսէթ, ծաղիկավաճառ Օր. Թ. Վիքթոր

Պաշտօնական մը, ճամբորդ մը, նպարավաճառ մը ևն.

Ա. Արարը Պրտոյի մէջ, միւսներն ի Փարիզ

ԵՍԲԱԼՊԻ ՇԻԻԲԻՐ ՍՕՖԻԱ ԳՈՒՐՈՒԼՅՈՒՆ

Խ.... ծէծաղաշրջ կոտորէրոնեան ռէկ ուրոտոնիկերէն էջ...

Ադ — Սենեքերիմեան ընկերութիւնս բաւական կը համարի ըսել թէ Մեծ. ազգայնոց աջակցութիւնը պիտի ծառայէ գաւառացի հարիւրաւոր աղքատ մանկտեաց մտաւորական կրթութեանը։

* * *

Ի դիւրութիւն հեռաւոր վայրերէ եկող հանդիսականաց՝ կը ծանուցուի թէ Լիւքսէմպուրկի դէմ, նորահաստատ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՍՐՃԱՐԱՆԸ շաբաթ երեկոյ բաց պիտի մնայ մինչեւ առաւօտ և թէ փափաքողք կրնան ամեն հանգստութիւն վայելել անդ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱՀԱՆՆՍ ՀԱՎԱՍ

Լոնտոն, 28 մարտ

Սպանդարդ կ'ըսէ թէ Սիր Տրըմընտ Ուոլֆի թէհրան ղրկուելուն զեկուցման առթիւ Ռուսիոյ պատասխանը ցոյց կուտայ թէ Անգլիա Ասիոյ մէջ բարեկամական փոխադարձութեան սպասելու չէ Ռուսիոյ կողմէն՝ ցոյցափ Անգլիա ալ Լուր մարտնչի ռուսական աշխարհավարութեան դէմ։

Սպանդարդ կը յայտարարէ թէ Անգլիա տեղի չպիտի տայ այս սպառնալեաց առջեւ և թէ իւր աշխարհավարութիւնը չպիտի փոխէ Պուլկարիոյ նկատմամբ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Ղալաթիա, 17 մարտ

Այսօր Լատինաց Աւագ Հինգշաբթի լինելուն պատճառաւ Ղալաթիոյ Պորսան գոց է։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 28 մարտ ժամ 5 վայր. 15 երկոյ

Ադղ. բանաստեղծ			101 11/16
Օսման.	»	Սէբի Դ. բացուեցաւ	13 11/16
»	»	» գոցուեցաւ	13 3/4
»	»	» Ա.	23
»	»	» Բ.	14
»	»	» Գ.	13 5/3
Օթոման 1871			78 1/4
Փոխառութիւն 1877			93
Պանք Օթոման			10
Ռուսական փոխառ. 1873			92 1/8
Եգիպտական միացեալ (ֆունտիֆիէ)			79
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)			103 1/8
Տայրա Սանիէ			76
Տօմանիալ (փոխառ. Լոչիլտ)			99 3/4
Հունգարական պարտավորագիր 4 %			— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ			25 45

Վիէննա, 28 մարտ ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126 80
Օսմանեան երկաթուղի	18 20

Բարիզ, 28 մարտ ժամ 3 վայր. 45 երկոյ

Արտանական Ռանթի 4 ½ %	107 10
» » 3 %	82 22 ½
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սէբի Դ. բացուեցաւ	13 90
» » » գոցուեցաւ	13 90
» » » Բ.	13 80
» » » Գ.	13 80
Օսմանեան երկաթուղի	37 12 ½
» Լեվանտի բաժնեթուղթ	— —
Լանք Օթոման	505
Դրէտիտ Լիոնէ	572 50
» Ֆոնսիէ	1381 25
Բանքէ Ոտոմանտ Լիոնի	1272 50
Սուէզի ջրանցք	21 21 25
Ռուսական 5 % 1877 ի	99 1/4
Իտալական Ռանթի	94 60
Օսմանեան Արտաքին	67 7/8
Եգիպտական միացեալ	398 75
Լիսիսիթէ թիւրք	361 25
5 % Հելլենական	358 75
Զէք Լոնդրայի վրայ	25 26

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 28 մարտ ժ. 10 Ա 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթի 4 ½ %	— —
Օսմանեան քոնսոլիտէ	13 85
Եգիպտական	399 37 ½

Ա Զ Դ

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՈՑ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Բումելիի երկաթուղեաց արժէթղթոց 109 րդ վիճակահանութիւնն հրապարակաւ տեղի պիտի ունենայ Արքունի Փոքրանոցին մէջ և ներկայութեամբ Օսմ. Կայս. Պանքային, յառաջիկայ շաբաթ օր մարտ 31 (Ն. Տ.), հինգ միջօրէին։

Կ. Պոլիս, 14/26 մարտ 1888 — 1411

ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱ

Կը ծանուցուի հասարակութեան թէ կրնայ երկաթուղեաց յառաջիկայ վիճակահանութեան համար Բրօմիսներ դնել Օսմ. Կայս. Պանքային, ամեն օր ժամ 10էն մինչեւ 3½ (Ք. Ե.)

1285

Ա Զ Դ

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՈՑ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Կայսերական կառավարութեան որոշմամբ և օսմ. Հանր. Պարտուց վարչութեան համաձայնութեամբ, կը ծանուցուի այն անձանց որք Օսմ. Հանրային Պարտուց արժէթղթեր ունին՝ 1831 դեկտեմբեր 8/20ի կայսերական հրովարտակին մէջ որոշուած, ի բաց առեալ Բումելիի երկաթուղեաց արժէթուղթերը, թէ այն արժէթուղթք որք մինչեւ 1888 մայիս 1/13 Արձանագրութեան և Միայման չներկայացուին, չեղեալ պիտի նկատուին։

Բամասն արժէթուղթերն որք կայսերական հրովարտակին Ե. յօդուածին համաձայն չեղեալ պիտի նկատուէին մինչեւ 1887 դեկտեմբեր 8/20, վերոյիշեալ կարգադրութեան շնորհիւ՝ միւս արժէթղթոց տրուած պայմանաժամն ունին։

Արժեւորաբք կը հրաւիրուին հարկ եղած ձեւակերպութիւնները կատարել Օսմ. Կայս. Պանքային մէջ ի Կ. Պոլիս, մինչեւ 1/13 մայիս 1888։

1410

Ա Զ Դ

ՕՍՄ. ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՑԻ

Կը ծանուցուի Բումելիի երկաթուղեաց արժէտեսից թէ 1873 ապրիլ 1 ի և հոկտեմբեր 1 ի անվճար մնացած կուպոններն 1888 ապրիլ 1էն և հոկտեմբեր 1էն առաջ պարտին ներկայացուիլ Օսմ. Կայս. Պանքայի Պոլսոյ գրասենեկաց։ Այս պայմանաժամէն յետոյ այդ կուպոնները չեղեալ պիտի նկատուին ի Նպաստ Գանձուն, ըստ այն օրէնքին որ կը վարէ Օսմ. Հանր. Պարտուց Մայր-հաշիւը։

Նոյնպէս, 1872 հոկտեմբեր 1էն և դեկտեմբեր 1էն եւ 1873 փետրուար 1էն, ապրիլ 1էն և յունիս 1էն չահած արժէթուղթերն, որք 1888 ապրիլ 1էն, յունիս 1էն, օգոստոս 1էն, հոկտեմբեր 1էն եւ դեկտեմբեր 1էն առաջ չներկայացուին, չեղեալ պիտի նկատուին ի Նպաստ Գանձուն։

1351

ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

*Արեւելքի 1260 թիւ թերթին մէջ Գում-Գիաուէ մի անստորագիր նամակ կարդացինք որոյ հեղինակը Մայր եկեղեցւոյ Թաղային անտուկի հաշուեցուցակը քննադատելով հասուածից նուազման և պարտուց շատնալուն ցաւ կ'զգար։ Նամակագիրը կը խոստովանէր թէ Թաղական Խորհուրդն յանցաւոր չէ եղեր, թէ եկեղեցականաց և գրաց դասն ալ ամեն ինչ կը խանգարէ եղեր, և թէ այս վիճակ

ԳԱՀԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԶՄԻՐՆԻԱ, 14 մարտ

Տեղւոյս Ազգ. Գաւառ. Վարչութեան հաստատութեան առթիւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր ղրկած օրհնութեան կոնդակն երէկ կարդացուեցաւ Ս. եկեղեցւոյ մէջ։

—Անցեալ շաբաթ՝ Մեծ. Մկրտիչ էֆ. Խաեան՝ մեր քաղաքակից Մեծ. Գրիգոր էֆ. Կոյչեանի ընկերակցութեամբ տեղւոյս Ազգ. երկեռ վարժարանները կ'այցելէ եւ աշակերտաց ու աշակերտուհեաց ուսման վիճակը քննելով՝ խիստ անգոհացուցիչ կը գտնէ։

Առաջին անգամ չէ որ օտարաբնակ եւ մանաւանդ Պոլսեցի այցելուներու կողմէ անոնցմէ վճիռ մը կը ստանանք մեր Ազգ. վարժարաններու նկատմամբ, սակայն տեղն է ըսել թէ՝ երբ Ուսումն. Խորհուրդները խաղալիկ կը լլնին մի այնպիսի տնօրէնի ձեռք, որ գլխէր ցերեկ իր Մեկլիսեդեկը կ'երազէ, բնականաբար միեւնոյն ազգ. հաստատութիւններ աւելի նախանձելի վիճակ մը չեն կրնար ունենալ։

—Ուրբաթ իրիկուն կէս գիշերի մօտեր քաղքիս Մէհմանէ պազարը բանած տեղը Թատրի անուն յոյն մը դաշնի ծանր հարուած մը կ'ընդունի մի անծանօթէ և հիտեւեալ օր կը կնքէ իր մահկանացուն։

—Նոյնպէս շաբաթ իրիկուն Ճորճի Ս. Միրօ անուն չուխայի մեծահարուստ վաճառականն իր բնակարանէն դուրս գալէ ետքը՝ Պոյաճիքքա բանած տեղը կը հանդիպի երկու չարագործներու, որոնք յիշեալ երկու տերերի վաճառականներու վրայ յարձակելով՝ դաշոյնի հարուածներ կուտան և մանաւանդ զՃորճի այնքան ծանրապէս կը վիրաւորեն, որ իսկոյն հոգին կ'աւանդէ։

Այս պանդութեան չարժառիթ կը կարծուի չարաթ մը առաջ անծանօթ անձերու կողմէ Պ. Ամիրօյ յատուկ տոմնակաւ մը և մասնաւոր սպառնալեօք պահանջուած հարիւր ոսկւոյ գումարի մը վճարման մերժումը։

ԱՅԻՒՆ-ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ, 3 մարտ

Յետ վայելեալ քնութեանց, անցեալ ամսոյ 28ին կիրակի օր տեղի ունեցաւ պարգեւաբաշխութիւնն Ս. Հռիփսիմեանց աղջկանց վարժարանի։ Ցոյժ վայելուչ եւ արտաքին հանդէս մ'էր այն որոյ նմանը դուն ուրեք վայելելու բաղդը կ'ունենայ մեր քաղաքը։ Գարահիսարի ընտրելագոյն դասը, մանաւանդ իգական սեռը, ժամադիր եղած էր անդ և ոչինչ խնայուած էր հանդէսը շքեղ ընծայելու համար։ Պ. Սարգիս Ըչըլեան, համակրելի պատանին, սիրայօժար յանձն առած էր դաշնակահարութիւնը զոր կատարեց յաջողակ կերպիւ, ի մեծ գոհունակութիւն հանդիսականաց։ Հանդէսն սկսաւ Օսմանլիչ Խաչով որուն կ'երգակցէին ուսանողուհիք։ Պ. Ա. Գալուստեան, ի դիմաց խնամակալութեան կարդաց վարժարանին հակիրճ տեղեկագիրն որով նորա ուսումնական վիճակը պարզելով՝ ցուցուած արդեանց համար գոհունակութիւն կը յայտնէր աշակերտուհեաց ժրաջան աշխատութենէն և դասարակու հի Օր. Ե Սարգիսեանի տարած խնամքներէն։ Ցաջորդարար արտասանուեցան ճառեր աշակերտուհեաց կողմէ ընդ միջմամբ քաղցրալուր երգոց ի ձայն դաշնակի։ Գարգեւներն էին 30է աւելի ոսկեզօծ խաչեր, յօրինուած նուրբ ձեռարուեստիւ, զոր նուիրած էր Մեծ. Յովհ. էֆէնտի Հըզըլեան, մին ի հիմնադրաց վարժարանին։ Ցաւարտ մրցանակաց բաշխման. Սմբատեան ընկերական վարժարանի Տ. Օրէն-դաստուր Տ. Ս. Դաւթեան առ հանդիսական տիկնայս ուղղեալ բանախօսութեամբ մը հակիրճ կերպիւ պարզելով կնոջ դերն, հրաւէր կարդաց նոցա ըստ և ճիգ չխնայել սոյն հաստատութիւնն անչէջ և յարատեւ պահելու և աւելի եւանդ ցոյց տալու դէպ ի աղջկանց կրթութիւնն։ Ի դիմաց ներկայից շնորհակալիք յայտնեց Հըզըլեան էֆէնտին ինչպէս և Մեծ. Ցարութիւն էֆ. Գալուստեանին որոյ նախաձեռնութեան, խնամատարութեան և նիւթական ու բարոյական աջակցութեան արդիւնքն է սոյն բարեկարգ հաստատութիւն։

—Կայս. կառավարութեան որոշմամբ ինչ ինչ տուրքեր, վաստակի, չինուածոց եւ այս տարի աւելցած են։ Հայ հասարակութեան գնուորական տուրքն որ անցեալ տարիներ կը հասնէր 70,000 ղրշի, իբր առ հարիւր 30 յաւելմամբ բարձրացուած է 92,000 ղրշի, ըստ նոր օրինաց որ փոխանակ 108ի, 136 հոգւոյ վրայ մէկ զ նուրը հաշուել կը տրամադրէ։ Այս մասին հրահանգներ ստացան ազգ. իշխանութիւնք։

—Ժողովրդեան նիւթական կացութիւնն հետզհետէ ոտն գնալով կը դառնայ. գրամն է հազուագիւտ, արտիւք սովորական տարիներէն քառապատիկ աւելի գին կ'արժէն, մինչեւ 30-35 ղրշ։ չատեր առ կարօտութեան կահեր և տնական պիտոյք կը վաճառեն, յոյժ սորին գնով, հաց ճարելու համար օրան 100 փարայիս կարօտութիւնը, խեղճութիւնը, թշուառութիւնն ընդհանուր է, աղքատ դասուն համար. սովորաբար ուրիշ ատեններ մուրացիկ բնաւ չէր տեսնուեր փողոցներն, այժմ բազմաթիւ են, կարօտ աւուր պարէնի։

Նօթուիմնէ մեռնողներ ալ պակաս չեն նոյն իսկ քաղաքին մէջ։ Ի գիւղօրէս աւելի դառնացած է կիանքն, ըստ պատմելոյ տեսնողներու։ չատ կան օրերով անսուաղ կեցողներ։ Միով բանիւ թշուառութիւնը կը տիրէ ամենուրեք, և գթութեան և մարդասիրութեան հզօր ձեռք մը պէտք է մահուան ճիրաններէն ազատելու համար բազմաթիւ կարօտեալներ. եւ տարակոյս չունինք թէ տեղական կառավարութիւնն եթէ ցարդ ուշացած է, պիտի փութայ վեհապետական գթութիւնն հրաւիրել այս թշուառաց վրայ։

—Վերջերս մի քանի Գարահիսարցի վաճառականք իմանալով որ արտիւք ուան են ի Բէօթահեա, անդ փութացած էին գնելու համար. տեղւոյն հրապարակին վրայ խնդրանք աւելցնելով ցորեան գրիւը 25էն մինչեւ 30 բարձրացեր է. այս բան ժողովրդեան միտքը գրգռելով՝ մի քանի հարիւր հոգիք կը յարձակին յիշեալ վաճառականաց չուխարաններուն վրայ և բաւական արտիւք կը յափշտակեն. այս դէպքը թէ՝ Բէօթահեա և թէ՝ տեղւոյս ուրիշ եղաւ. բարեբաղդաբար կառավարութեան միջնորդութեամբ բարեկարգութիւնը վերահաստատուեր է։ Տեղւոյս Քաղաքապետութիւնը կը ջանայ կարելի եղածին չափ ցորեն բերել սալ շրջականներէն սովու երկիւղները փարատելու և ժողովրդեան պիտոյից հացնելու համար։ Սակայն փոխադրութեան միջոցներ դժուար և վարձքը չափազանց լինելով՝ փափաքուածին չափ չեն պակուիր այս ջնարքեր։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

Բ.

(Շար. երես-ը էջի. տես՝ թ-էն և վերջ)

Հնագիտութեան սահմանի մէջ առաջնակարգ կարեւորութիւն ունեցող խնդիր մ'է այբուբենի խնդիրը. Կորիւն և Մովսէս Խորենացի Ս. Մեսրոպայ կը վերագրեն Հայոց և Վրաց տառերու գիւտը, սակայն, ո՛րչափ գիտեմ ես, այդ խնդիր տեսական քննութեան սահմանէն դուրս ելած չէ տակաւին։ Սոյն երկու այբուբեններու գոյութիւնը ցՄեսրոպ կարծեմ թէ անտարակուսելի է. բայց և այնպէս հայկական այբուբենի խնդրոյն վերջնական լուծում տալու համար, ըստ իս հարկ է նախ բաղդատել զայն իւր ցեղակից սեմական հին այբուբեններուն հետ. երկրորդ՝ փնտռել Մեսրոպեան դարաշրջանէն աւելի առաջուան հայատառ յիշատակագրեր՝ որոցմէ, հաւանօրէն, կը գտնուին երկրիս մակերեւոյթի վրայ կամ գետնի տակ. և վերջապէս, երրորդ՝ պէտք է հնագրութեան եղանակաւ հետազօտել այլեալ ժամանակց վերաբերող հայկական ձեռագրերը։ Գոնէ այս վերջին եղանակն ամեն վստահութիւն կուտայ կարծելու թէ Վրաց այբուբենը գոյութիւն ունեցած է Ե. դարէն առաջ, որովհետեւ այդ դարուն մերձաւոր ժամանակի մէջ Վրաց այբուբենը կը ներկայէր այնպիսի կատարեալ գործեալ ձեւեր, որք կրնան մշակուիլ երկայնաձիգ ժամանակի ընթացքի մէջ միայն։ Այս առթիւ կարեւոր կը համարիմ յիշել աստ թէ անցեալ տարի ի Մոսկուա հրատարակուեցաւ «Թիֆլիսի Ե. հնագիտական Ժողովի գործերը» խորագրով գիրքն՝ յորում կարգաւ զետեղուած կան, գրեթէ Ե. դարէն սկսեալ, իւրաքանչիւր դարու վրացական ձեռագրեր գիւանական թուղթերէ և մագաղաթներէ առնուած. այդ յաջորդական գրուածներ բացորոշապէս կ'ապացուցանեն Վրաց այբուբենի ատիճանաբար զարգացումն և տառերու նկարագիրը մէկ կամ միւս դարու մէջ։ Ի նկատ առնլով այդ ամեն ձեւերը, դիւրաւ կարելի է որոշել թէ այս կամ այն հին ձեռագիր յիշատակարան մերձաւորապէս ո՛ր ժամանակին կը վերաբերի։

Միանգամայն հայագիտաց ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմ լուրջ խնդրի մը վրայ, որ ցարդ անմատչելի մնացած է նոցա, այն է անընդհատ կապակցութեան խնդիրն որ գոյութիւն ունեցած է Հայոց և Վրաց գրականութեանց միջեւ։ Այս ուշադրաւ դիտողութիւնն նոցա համար է որք կը փափաքին ուսումնասիրել զայնս զուգընթացաբար։ Բայտնի է թէ Հայաստանէն յետոյ Վրաստան ևս ընդունեց Քրիստոսի վարդապետութիւնն. այս պարագայ կապացուցանէ այն բարոյական կապն որ կայ եղեր երկու հարեւան ազգերու միջեւ, նմանապէս յայտնի է և այն թէ Վրաց տարեգրութիւնը Մարիբաս Կաթինայէն և Ագաթանգեղոսէն փոխառած է ամբողջ հատուածներ Հայոց և Վրաց ազգերու նախնական ժամանակի և Հայոց քրիստոնէութիւնն ընդունելու մասին Ս. Գրիգոր Լուսաւորչէն. բայց, ըստ իս, դժուարաւ մէկու մը յայտնի է թէ Մովսէս Խորենացիի պատմութեան և նմա վերագրեալ աշխարհագրութեան մէջ կայ ոեւէ տեղ որ ցոյց տայ վրացական աղբիւրներու ազդեցութիւնն։

Աւելի յառաջանանք.

Վրաց կանխագոյն թարգմանութիւններն են նախ՝ Աւետարանի թարգմանութիւնն, որ երկու անգամ ուղղագրուած կ'երեւի, դատելով Զ և ԺԱ դարերու օրինակաց այլակերպութենէն, և երկրորդ Ս. Գրոց թարգմանութիւնն, որը մէկ օրինակն, որ արտագրուած է Ժ դարու մէջ, մինչեւ այժմ կը պահուի Ամոսի Իվերիա վանքը։ Սոյն կրկնակի թարգմանութիւնը ևս ակներեւաբար կը կրեն հայկական ազդեցութեան հետքերը։ Միւ նոյն ազդեցութիւնը ներգործած է և ուրիշ թարգմանութեանց վրայ. գոնէ Ս. Գրոց վրացի նշանաւոր թարգմանիչն Դէորգ Ս. Լեռնցի ԺԱդ դարու մէջ կը հաւաստէ թէ Վրացիք ունէին գիրքեր զորս վրացերէնի թարգմանած էին Հայերը։ Միւս կողմէ ԺԱ. դարու Ասողիկ հայ պատմագիրը կը պատմէ Վրաց Կիւրեղպատրան Դաւիթ Ցայեցիի արշաւանքն դէպի Բիւզանդիա ընդդէմ Սկլերոսի, քաղելով վրացական ժամանակագրութենէ մը, որ աթոսական մէջ, մինչդեռ այդ ազգաց պատմութիւնն իւր հնագիտական ուսումնասիրութենէն առաջ առասպելի կարգ կը համարուէր։

Այդ օրինակ աղբիւրներն՝ որ իբր հիմք ծառայեցին Ասորա-Բաբելացոցի և Եգիպտոսի պատմութեան, պարտին հիմք լինել Հայաստանի և Վրաստանի պատմութեանց. սակայն նորա անձեռնհպելի կերպիւ ծածկուած են երկրիս խորը կամ նորա մակերեւոյթի վրայ, անտառախիտ հովիտներու, վանքերու դիւանատանց փոշիի, լեզուի և նորա գաւառաբարբառներու, ժողովրդի աւանդութեանց և զրոյցներու և նոյն իսկ նորա կեանքի մէջ։

Անտարակոյս իմ կողմէ անիրաւութիւն պիտի լինէր եթէ պնդէի որ Հայաստանի և Վրաստանի հնագիտութիւնը, դէթ մասամբ, բոլորովին անձեռնարկելի մնացեր է. որովհետեւ Ռուսիոյ և արեւմտեան Եւրոպայի գիտնականներն իրենց ուշը դարձուցին այդ երկրի վրայ, այն օրէն սկսեալ—այսինքն 18 տարի առաջ—երբ Մշխեթի, Դիլիջանի, Կողբի և Կաւկասիոյ ու Անդրկաւկասիոյ զանազան կողմերն յերեւան ելան անդրբրիստոնէական ժամանակի գերեզմանատուներ, և երբ պեղումներու պահուն գտնուեցան անհետացեալ զարգացման վերաբերող բազմաթիւ հետաքրքրաշարժ առարկաներ։

Վերոյիշեալ գիտնականներէն չատեր ժամանակ առ ժամանակ կ'այցելեն Կաւկասիա և պեղումներ կը կատարեն երկրին այլ և այլ կողմերն, առաւելապէս պատմական վայրերն. այնպէս որ այդ մասին այժմ ունինք կարի թանկագին գրուածներ գիւտերու նկարներով հանդերձ. այսպէս օրինակ Վիրսովի գործոց մէջ ի Գերմանիա, Շանտրիի և Բաբեդի գործոց մէջ ի Ֆրանսա, Ուվարով կոմսուհիի գործոց մէջ ի Մոսկուա, իսկ նամանաւանդ Մոսկուայի հնագիտական ընկերութեան հրատարակութեանց մէջ և մասամբ ևս Պետերբուրգի հնագիտական ընկերութեան. Մոսկուայի հնագիտական ընկերութիւնը տակաւին առաջընթաց տարի որոշեց, պեղումներէ անկախ, կանոնաւոր հետազօտութիւններ ևս կատարել ամեն տարի, իւր անդամներէ առանձին մասնախումբ զրկելով ի Կաւկասիա, ուր նա պարտէ ուսումնասիրել երկրին ճարտարապետութեան մնացորդները. նշանակեալ մասնախումբն, առաջին իսկ տարին, իւր զբաղումը նուիրեց հիւսիսային Կաւկասիոյ և Սոխում Գալէի շրջանակին, իսկ ներկայ տարին՝ դիտաւորութիւն ունի հետազօտել Բաթում և Կարսի նախկին շրջանակաց և մասամբ Երեւանեան նահանգի յիշատակարանները։

Անվիճելի կը դատեմ և այն թէ տեղական լեզուներու, աւանդութեանց և զրոյցներու, և նոյն իսկ կեանքի, որպէս և հին գրականութեան մնացորդներու նախնի զարգացման յիշատակարանները կատարելապէս լուսաբանելու համար անհրաժեշտ են միմիայն հայ և վրացի գիտուններ։ Եթէ նոցա պատրաստականութեան նկատմամբ լինի ո և է թերութիւն, շուտով կարելի է վարատել զայն. այս առթիւ անտարակոյս. հայ հնագէտները պարտաւոր պիտի լինին իւրացնել Վրացերէն լեզուն և փոխադարձաբար։ Հնագիտութեան սոյն դրութեան մերձաւորագոյն ապագայի մէջ յաջողման համար մասնաւորապէս յոյս կը դնեմ Մխիթարեան հայրերու վրայ, որովհետեւ նոցա Վենետկի և Վիեննայի միաբանութիւններն, որպէս այժմ նմանապէս և միշտ ունեցած են բազմաթիւ գիտնական մարդիկ, մեծ յառաջադիմութիւն տուած են հայկական դրականութեան, հանած են իրենց մէջէն եւրոպական մեծ համբաւ ունեցող անձնաւորութիւններ, որպէս Զահէեան, Ինճիճեան և Ղեւոնդ Ալիշան. հետեւաբար չնորհիւ իրենց պատմական լիակատար նախապատրաստութեանց կարող են ձեռնարկել երբ և փափաքին։

Մի խնդիր ևս. Անհրաժեշտ է խորհիլ հնագիտական թանգարան հաստատելու, ըստ իս երկու կեդրոնական վայրերու, այն է Պոլսոյ և Թիֆլիսի մէջ։ Ի Պոլիս արդէն հիմնուած է ընդարձակ թանգարան մ'որ, շնորհիւ Թուրքիոյ արդի լուսամիտ կառավարութեան, հինգ-վեց տարուան ընթացքի մէջ այն աստիճան լցուեցաւ Ասորա-Բաբելացոցի, Եգիպտոսի, Փոքր Ասիոյ, Յունաստանի և Հռոմի բազմաթիւ անգին մնացորդներով, որ հարկ եղաւ ճոխ թանգարանի վերաբերեալ բոլոր պատշաճաւոր հանգամանքներով զարդարել զայն։ Թուրքիոյ այդ հնագիտական թանգարան կը խոստանայ քիչ ժամանակէն իւր պարունակութեամբ այնպիսի դիրք մ'առնուլ միւս թանգարաններուն միջեւ որ լինքն գրաւէ Եւրոպայի գիտնականները։ Թուրքիոյ կայսրութեան մէջ, հայկական հնութեանց տերն անտարակոյս սոյն թանգարանը պէտք է լինի։ Իսկ ռուսական Հայաստանի հնագիտական ձեռագրերու համար Թիֆլիսի մէջ կարելի է նշանակել առանձին հաստատութիւն մ'որով ի Թիֆլիս կ'ունենանք չորս հաստատութիւններ. առաջինն է Հնոյն Բանբարան, երկրորդն է «Վրաստանի գիւղերու մէջ ընկերութեան թանգարան» և երրորդ՝ «Վրաց եկեղեցական թանգարան, Սիոնի մայր եկեղեցւոյ կից» որոյ բացումը քիչ ժամանակէն տեղի պիտի ունենայ։ Վրաստանի վերաբերեալ հնութիւնք իրենց տեսակին բաղդատմամբ, կրնան գետեղուիլ հարաւին կամ թէ Սիոնի թանգարանն։ Հայկական հնութեանց վերաբերմամբ, Թիֆլիսը պէտք է նախադասել բուն Հայաստանի միւս բոլոր վայրերէն այն պատճառաւ, որ նա բաւական կրնայ դիւրացնել, առ հասարակ, հայ-վրացական հնագիտութեան հետազօտութիւնը։

Հնագիտութեան վերաբերմամբ ընդհանրապէս անհրաժեշտ պէտք մ'է սերտ կապակցութիւն հաստատել Թիֆլիսի և Կ. Պոլսոյ միջև. հետեւաբար Թուրքիոյ և Եւրոպայոյ գիտուն հնագէտներն աւարտելով իրենց զբաղումները Կ. Պոլսոյ թանգարանին մէջ և երթալով Թիֆլիս, անդ ևս պիտի կարենան չարունակել այն աշխատութիւնները զոր սկսած էին իրենք Թուրքիոյ մայրաքաղաքին մէջ. այն տեղ պիտի կարենան գտնել կեանքի յարմարութեանց և գիտական օժանդակութեանց հետ, միասին՝ իրենց մասնագիտութեան համար ալ անհրաժեշտ ամեն տեսակ նիւթեր։

Դ. ԲԱԴԴԱՍՅԷ

ՏԻԿԻՆ ԿՐԻԶԲԻ

ՄԱՆԿԱԿԱՐԱՊԵՏ

Վ. ԱՅՏԵՍԱԼ. ՎԻԼՆՆԱՅԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻՆ ԵՒ ՄԱՍԼՕՋ

(Masseuse)

ԿԱՏԱՐԵԱԼ, ԵՒ ԱՐԱԳ ԲՈՒԺՈՒՄՆ

Ցօղացաւի, ի չուռաւ-քի եւ որովայնի ու ջղային հիւանդութեանց, գիտական շփմամբ (massage)

Խորհրդ. ակցութիւնք ժամ 2էն 4 (Ը. Ե.), Բերայի մեծ փողոց, 439 Սեպտէմ Լուսանկարչատան վերի յարկը։

1555 9—12

ՏՕԲԹ. Հ. Պ. ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ

Բարձր հասարակաց մէջ աւարտելով իւր բժշկական ուսումն, վկայեալ, մանաւանդ նշանաւոր հիւանդանոցներու մէջ յետ երկարամեայ փորձառութեան՝ մայրաքաղաքս վերադարձած, և իւր բնակութիւնը հաստատած է Լանկա Թուլուժալա փողոց թիւ 33 տունն, ուր ամեն օր կ'ընդունի իրեն դիմողներն եւ կը դարմանէ ամեն տեսակ հիւանդութիւններ. կը կատարէ վիրաբուժական կարեւոր գործողութիւններ, մասնաւորաբար իբրեւ մասնագէտ կանանց վերաբերեալ, աչքի եւ մարմնի հիւանդութեանց։

Նաեւ ձրիաբար կը դարմանէ իրեն դիմող ազքատներն ամեն հինգշաբթի ժամը 6—8 իւր տան մէջ։ 1556 7—26

ՏԻԿԻՆ ՄԱՌԻ ՍԻՊՈԼՏ

Գերմանացի բժիշկ, մանկարարձ և վիրաբոյժ տիկին, որ իւր ուսումն աւարտած է ի Զուիցերիա և տասն և մէկ տարիէ ի վեր մասնաւորաբար կանանց և տղայոց հիւանդութեամբ կ'զբաղի, ամեն օր հիւանդ կ'ընդունի, ժամ 2 էն 4, ի Բերա, Դիւնէյի հրապարակ, Զիւմպիլ փողոց, թիւ 2։

1554 10—12

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Ժ. Տ. Ծանէթթոյի դրամատունն ի Ղալաթիա կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ յառաջիկայ շաբաթ օր տեղի պիտի ունենայ Բուժիլի երկաթուղեայ արժէթղթոց վիճակահանութիւնն Աղբուտի փողերատոցին մէջ։ 550 թիւեր պիտի շահին զանազան պարգեւներ, որոց ամենէն մեծերն են 600,000 ֆրանք, 60,000 ֆրանք եւայլն։

Կայսերական կառավարութեան մասնաւոր հրամանագրով, Դրամատունս արտօնեալ է վաճառել Բուժիէներ որք բուն արժէթղթոց հաւասար արժէք ունին։ Բուժիէները կը կրեն կառավարութեան դրոշմն և Ռուսական Սենեկին Տնօրինութեան ու Դրամատան ինքնները։

Շահուց ամբողջութեան իրաւունք ունեցող մէկ տոմսի գինն է 5 ղրուշ։

Շահուց մէկ հինգերորդին իրաւունք ունեցող 50 տոմսի գինն է 100 ղրուշ, 20 տոմսինը 40 ղրուշ, 10 տոմսինը 20 ղրուշ, 5 տոմսինը 10 ղրուշ։ Այս տոմսերն առանձինն կը վաճառուին 2 ղրուշի։

Աւելորդ կը համարինք հասարակութեան յանձնարարել այս տոմսերն, որք բաղդին օդնութեամբ շնչին գումարով մը կրնան ահագին գումարներ վաստկցնել, ինչպէս չատ անգամ պատահած է Դրամատանս բազմաթիւ յաճախորդաց։

Դրամատունս ըստ առաջնոյն անմիջապէս կը վճարէ շահուած գումարներն։

Այս տոմսերէն ունենալ փափաքող անձինք ժամանակին դիմելու են Դրամատան գրասենեակը։ Գաւառներէն եկած յանձնարարութեանց հետ պէտք է փոխարժէքը ղրկել։

Ժ. Տ. ԾԱՆԷԹԹՈՅ

Ղալաթիա, Գումիսխան, թիւ 18

1454 3—4

Պաշտօնական հրամանագրով ու Օսմանեան կայսերական կառավարութեան հինգերորդ վաճառացեալ, յառաջիկայ լատինացւոց ապրիլ 1ին (մարտ 19 ըստ յունաց) Արքունի փողերատոցին մէջ քաշուելիք երկաթուղեայ 109րդ վիճակահանութեան բրօմէսները միայն Ղալաթիա Քօմիսխան խանին գլխաւոր Պանքեր Ղ. Փ. Զոհրաբեան թիւ 9 դրամատան մէջ կը ծախուին. ամբողջ պարգեւ 5 ½, 2 ½ ղրուշ։

Մեծ պարգեւ 600,000 ֆրանք

Մանրամասնութիւնք ամեն տոմսին ետեւը նշանակուած են։ Առուծախի ամեն տեսակ տոկոսաւոր ու վիճակաւոր արժէթղթոց, ընդհանուր վիճակաց քննութիւնք

Դիմել) հեռագրաբ. Զոհրաբեան Ղալաթիա
Նամակաբ. Ղ. Փ. ԶՈՀՐԱԲԵԱՆ

1124

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ՐՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՅ

Սոյն վիճակահանութեան 109 երորդը պիտի քաշուի յառաջիկայ մարտ 19 ին — ըստ Եւր. մարտ 31 ին։

550 թիւեր պիտի շահին։

Այս անգամ առաջին պարգեւն է՝ **600·000**, երկրորդը **60·000** ֆրանք։ Ասոնցմէ զատ 48 ուրիշ թիւեր եւս այլ և այլ մեծ պարգեւներ, իսկ մնացեալ 500 թիւերը 400 ական ֆրանք պիտի շահին։

Առ այս կայս. կառավարութեան մասնաւոր հրամանագրով արտօնութիւն ստացած ենք բաղդատմաներ հանելու ի վաճառ։ Տոմսերը պատրաստ են, որք Սակարանի տնօրինութեան կողմէ կնքուած եւ դրոշմուած են։

Շահելի գումարին ամբողջն ստանալու իրաւունք ունեցող բաղդատոմսին գինն է 7½, կէսինը 5 և մէկ քառորդինը 3 դահեկան։ Ինչպէս նաեւ 5 տարբեր տարբեր թիւեր միասին 10, և 10 բ տարբեր տարբեր թիւեր միասին 20 դահեկան, որք նոյնպէս միայն մէկ քառորդն ստանալու իրաւունք ունին։

Համբուրկի եւ Սաքսոնիայի ու Գրունվալդի յառաջիկայ վիճակահանութեանց տոմսեր ևս պատրաստ են։ Գաւառներէն հնչուն դրամի տեղ նամակի թղթոյ ալ կ'ընդունուի։ Դիմել Ղալաթիա կամուրջին գլուխը թիւ 33։

1611 ՏԻԳՐԱՆ Մ. ԱՐՄՆԵԱՆ

ԱԺԱՆ ՎԱՃԱՌԵԼ

ՇԱՏ ՎԱՃԱՌԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Աւասիկ այն դրութիւնը զոր ընդունած է արանց և տղայոց համար պատրաստ հանդերձեղինաց մեծ վաճառատունն

Ο ԳՐՈՒԱՍԱՆ
AU CROISSANT

94, Եիւքսէք Գալաթրբրմ, 94, Վայվոտայի դիմաց։

Այս վաճառատուն, որ հետզհետէ ահագին տարածութիւն մը կ'առնու, որուն պատճառն է իւր հագուստներուն վայելչութիւնն և դիմացկունութիւնն, այս տարի իւր հագուստներն ի վաճառ հանած է այնքան զեղեցիկ գներով որ իւր մրցակիցներն անգամ աքանչացած են։ Ցիշեալ տան մէջ այցելութիւն մը կը բաւէ համոզելու համար ամենէն թերահաւատները։

1506

ԱՄԵՆԱՈՒՐԵՔ ՀԱՐՅՈՒՅԼԷ

Ա. ԺՈՐԺԻ ՌՈՄԸ

ՃՈՇԱԿԵՑԼԷ ԵՒ ԲԱՂԴԱՏԵՑԼԷ

698

ԻԼԱՆ

ԹԱԶԻՆԵԻ ԹԱՍՍԱՌ ՇԱՀՈՆԷ

Սէրալը Հիւմայուն հաթապ անպարը իչին միւպարեա օլունճագ հաթապ վէ քէսմիրլին միւնագասաբնա պաչլանճաղընտան, իթթայէ Թաղիպ օլունարրն ճուսա իրթէսի, բաղար իրթէսի վէ չարչէնպիհ կիւնէրի Թաղինէի Խասսա Շահանէյէ կէլմէյերի իլան օլունուր։

13 մարթ 304

1489 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ

Ասաքիրի շահանէ պալ վէ թապուրլարէ պկլ ճիւմէ խասթանէլէր իչուն լուզումի օլուպ միւպարեա օլունճագ օյան պէշ եիւզ քիլօ սօլֆաթօ իլէ էճզալի թրպպիրէ վէ պարթարիյէ վէ էլաթը թրպպիրէ վէ պարթարիյէ վէ ճէրրահիյէ վէ ըսբէնչարիյէ վէ սարբէնին իթթասբնա թաղիպ օյան վէ չէրալիթինի անլամագ խաթէյէնէրին իչղա մարը բումինին նիհայէթինի գատար հեր կիւն մագամը սէրասկէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տարիբէսինէ կէլմէյերի իլան օլունուր։

15 մարտ 1888 1646

Նօ. 13 2—3

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐՈՒՀ ՊՐԻՏԻՇ ԵՒ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,978,946

ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐԻՈՅ 1,788964

ՆՈՐԹՀՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,131,348

ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐԻՈՅ 898,072

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասներն 15,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնին։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 500,000 — ՄԱՐԻԹԱՅՄ. — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 120,597

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Զ. այաթիա Գօմիսիոն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նստող սենեակն, առ. ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԹԷՐԻ

Պին իւշ եիւզ տէօրթ սէնէսի մարտընտան չուպաթը կայէսինէ գատար ինչաաթը ասկէրիւէ լայզմէսի իչուն միւպայասընա լիւզում կէօրիւնէճէք չալը վէ քէսմիւր քիրէճլէրի գօնթրաթօյա բապթ օլունմադ իւզրէ մէկզրլի միւնագասայա գօնուլտրզընտան մարտըն եիրմինճի փազար կիւնի գաբարը գաթիսի վէ իրթէսի կիւնի եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունճաղընտան թալիպ օլանլարըն իսթիհքեամ վէ ինչաաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

14 մարտ 1888 — 1582

Նօ. 9 — 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԹԷՐԻ

Պին իւշ եիւզ տէօրթ սէնէսի մարտընտան չուպաթը կայէսինէ գատար ինչաաթը ասկէրիւէ լայզմէսի իչուն միւպայասընա լիւզում կէօրիւնէճէք մօլօզ թաշը իլէ թուղա վէ գաբանճա վէ տերէ գումբարը գօնթրաթօյա բապթ օլունմադ իւզրէ մէկզրլի միւնագասայա վազ օլունճաղընտան մարտըն եիրմինճի բաղար կիւնիւ գաբարը գաթիսի վէ իրթէսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունճաղընտան, թալիպ օլանլարըն իսթիհքեամ վէ ինչաաթ տաիրէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։

14 մարտ 1888 — 1583

Նօ. 10 — 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԹԷՐԻ

Թարապլուսը Ղարպ ֆրրգաի ասկէրիէսինէ կէօնտէրիլմէը իւզրէ միւպայեա օլունճադ օրան եիրմի տօգուզ պին քիլը ճէտիտ հընթա իլէ եիւզ եէթմիշ տէօրթ պին գրյէի ճէտիտ էրզ վէ օթուզ պին գրյէի ճէտիտ զուզէնը սատէնին իթասընա թալիպ օլանլարըն մարտը բումինին օն ալթընճը չարշէնպէհ կիւնիւ գաբարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնիւ տաիի եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունճաղընտան, իթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասկէրի լէվազիմաթը ուզումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

14 մարտ 1888 — 1584

Նօ. 11 — 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԹԷՐԻ

Ճիւնուտը ճէնապը միւիւրեանէ մուայէնաթը իչուն միւպայեա օլունճադ եիւզ եէրմի—եիւզ էլլի պին ճէտիտ չէքիյէ գատար հաթաալէ իքի միլեօն պէշ եիւզ պինտէն իւշ միլեօն գրյէյէ գատար մանկալ քէսմիրիւինին իթասընա թալիպ օլան վէ չէրալթինի անյամադ իսթէյէնլէրին իշպու մարտը բումինին նիհայէթինէ գատար հէր կիւն մագամը սէրասկէրի լէվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

14 մարտ 1888 — 1585

Նօ. 12 — 3—3

PAPIER WLINSI

ՎԼԷԷՆՍԻԻ ԹՈՒՂԹ

Վլէէնսի թուղթին անագին յաջողութեան պատճառն այն է թէ մարմնոյն բորբոքումները դուրս քաշելու յատկութիւն ունի։ Առաջնակարգ բժիշկներ կը յանձնարարեն զայն ընդդէմ կուրծքի տկարութեանց, Հարբուխ, Պրոնշիդ, Կոկորդի ցաւ, Ցօգացաւ։ Իր գործածութիւն շատ պարզ եւ դիւրին է։ Կը բաւէ միայն անգամ մը մարմնոյն վրայ դնել։

Բարիզ, ժ. Վիլլէն եւ ընկ. 31, Սէնի փողոց։ Կը գտնուի ամէն դեղատանց մէջ։

Պահանջել Վլէէնսի անունը։ 113

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

The WESTERN, ապահովագրական Ընկերութիւն ի Բիւմութ — Դրամագլուխ 100,000 անգլ. ոսկի

L'ETERNELLE Ապահովագրական անանուն ընկերութիւն ի Բարիզ. ընկերական դրամագլուխ 5,150,000 Ֆրանք որ պիտի բարձրանայ 10,000 000 Ֆրանքի

ՆՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

THE WESTERN ապահովագրական ընկերութիւն ի Բիւմութ

Դրամագլուխ 100,000 անգլ. ոսկի

Վերոյիշեալ ընկերութեանց Արեւելեան Տնօրէնութիւնն արտօնեալ է նմանապէս ծովային ապահովագրութիւններ ընդունիլ 1,088 անգլէի համար։

Արեւելեան հասնոր տնօրէն Ս. ԼԷՊՆՈՒ

Եղբարք խան, Զ. այաթիա, Կ. Պոլիս

1581

ԶՄԻՆԷՆԵՐ — ՄԵԾՆԵԼՈՅՁՆԵՐ

ՄԵԱԿ ԿԵՐԵՍՊԵՆԱՏԵՂԻ ԱՎԷՆՆԱՅԻ ՌԻՒՏ-ԷՆԷՊՈՒՐԳ Վաճառատան

ԶՄԻՆԷՆԵՐՈՒ

Ձոն հաւաքածոյ յախճապակեայ, թափոնը երկաթէ և այլ

ԶՄԻՆԷՆԵՐՈՒՆ ԲԷԹԹՐՈԼՈՎ ՏԱՐՑՈՂ Վ. ԱՌԱՐԱՆՆԵՐ

Հ. ԼԱՆԺ

24. Բէրլէմդէ գաղտ) Գ-ԼՐԻ-
32. Մահմուդիէ գաղտ)

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ԳՈՐԾԻՆԵՐ

(Պղնձէ, ծուլածոյ և թափոնաւ երկաթէ)

ԵՐԿԱԹԷՆՈՑ ՄԱՆՐ ԳՈՐԾԻՔ

Ամէն տեսակ գործիք

ՇԻՆՈՒԱԾԱՆԻՒԹՔ

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՑՔ

Տատանոցք-Կշռորդք-Ցորենի Կշռորդ

ԴԱՆԱԿՆԵՐ

ԳՐԻՍԹՈՖԼԷ ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ 676

La Compagnie d'Assurances La Mannheim
ET
La Compagnie de Ré-Assurances de Mannheim

Ի ՄԱՆՀԱՅՄ

ԸՆԴԴԷՄ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՎՏԱՆԳԱՅ

Ամբողջ դրամագլուխ 12,500,000 ֆրանք
Պահեստի » 2,825,000 ֆրանք

Կապահովագրուին դրամ, թանկագին սեռաղ, արժէթուղթ, գոհարեղէն և պարունակող ծրարներ, որքանչնուած են ամենազգի թղթատարական վարչութեանց կամ փոխադրութեան ընկերութեանց։

Վերոյիշեալ ապահովագրութիւնք կը կատարուին La Mannheim C° d'Assurances et la Cie de Ré-Assurances de Mannheim ընկերութեանց կողմէ որք ի միասին ունին 30,500,000 Ֆրանք։

Կնապահովագրուին չոգենաւով, երկաթուղով առագաստանաւով փոխադրուած ապրանքներ։

Գիները չատ չափաւոր են և պայմանները չատ ազատ։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել առ.

Տ. ԼԷՊԼ ԵՒ ՎԻԼԼԻՊՈՐ ՈՐԻՒ

1132 — Ընդհանուր Գործակատար է Կ. Պոլսոյ այդ երկու Ընկերութեան

ԱԶԴ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել ծխողներու վերաբերեալ առարկայից մեծագանակ և փոքրագանակ վաճառականաց թէ Կ. Պոլիս հաստատած եմ մեր երանոց մը խմոկարէթի ճշմարիտ թուղթերէս,

JOB

Պ. Ժան Լուսիէրանի վաճառատունն ի Գալաթիա, 17, Մահմուտիէ փողոց, ցայսմհետէ կրնան անդ դիմել՝ իրենց ընելիք յանձնարարութեանց համար։ Ապահով պիտի լինին թէ չպիտի խաբուին կեղծեր ծախող վաճառականներէ, որք անխղճութեամբ կը խաբդախեն մեր թուղթերը։

Ինչ ինչ որոշեալ քանակութեանց համար, գործարանին գնով պիտի վաճառուի իրենց։

1400 — 17—31

ՀՈՒԵՆԱՒՍԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ

Ն. ԲԱՌԼԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսէյլէն և Թրէնտ դէպ՝ կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Անդրոյն որ մարտ 21ին Մարսիլիայէն և մարտ 28 ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լ Կալ որ պիտի մեկնի մարտ 26ին։

Ուղղեալ և արտ ուղեւորներեն

Նաւուղեւորի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՆԵՈՒԹԻ ԲԼՈՒՌԻ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միւլէք
Մահմանէ փողոց, Թիւ 14

1606

ԲԱՌԱՍԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերպուլ, Մէնչէսթրէնտ և Օտեսայ դէպ՝ կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Զէքա
Աբարան	2,500	Դանիէլ
Աղքատիա	2,500	Քրիստիրանք
Լաքանիա	2,500	Ռուիք
Մանչասթիր	3,500	Մարշ
Բուսեֆալ	2,800	Ֆոթերթոն

Ընկերութիւնն օրինաւոր դներով վոխառք կ'ընդունի Եւրոպայի երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամէն դիւրութիւն և հանդուստութիւն կը տրուին ողուեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱՌԼԻ ԵՒ ԸՆԿ

1586 — Գործակատ

ՖՐԱՆՔՕ-ՀՕՆԿՐՈՒԱԶ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱՐԹԵԱՆ ԻՊՊԻՏԱԼԷՍՔ

ՀԱՆԴԵՐՁ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Արտօնեալ դրամագլուխ	20,000,000
Գանձեալ »	10,000,000
Մահուան արկածից դէմ պահեստի	12,000,000

Արեւելեան Տնօրէն. Մ. Լօյէն Բարաբար

» փոխտնօր գլխաւոր և քննիչ. Մ. Նաղարէթ Եսդրճեան

ԹՐԻԲԻՈՅ ԳԼԽԱՒՈՐ ԲԱՂԱՔԱՑԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՔ

Տեարք Պալէօղեան և Պալըքճեան Զմիւռնիա. Դասպարեան և Տամլամայեան Ատանա. Դ. և Ս. Սեթեան Հալէպ. Բ. Շերէֆֆէնտին և Տերունեան Ատալիա և Սպարթա. Սիմէօն Տէյիրմէնճի օղլու Քօնեա, ևն ևն։

Ֆրանքօ-Հունդարական կենաց տնանուն ընկերութիւնը խիստ դիւրամատչելի պայմաններով մահուան դէմ ապահովութիւններ ի՛նդունի, նոյնպէս փոքր տղայոց և աղջկանց ի չափահասութեան վճարելի պայմանաւ։

Աւելորդ կը համարինք ըսել թէ ամէն ընտանեաց և զատակաց տէր անձանց իրր նուիրական պարտականութիւն մէկ տարեկան փոքրիկ զոհողութեամբ մը իւր կեանքն և իւր զատակաց ապագան ապահովել. կամ ի ծերութեան օրերու և կամ յետ մահու իւր սիրելի կինն և զատակները, աղքատութեան սոսկալի ճիրաններէն հեռի պահելու համար ուստի արդէն հասարակութեան լուրջ ուշադրութիւնը կը դրաւիրենք Ֆրանքօ-Հունգարական ընկերութեան չահաւէտ պայմաններուն և վիճակահանութեան մասնաւոր տեսակներուն որ մէն մի տարի Պիւտաբէթի մէջ ի ներկայութեան կայսերական պաշտօնէից տեղի կունենան, մէն մի չահող թիւ 100 անգլիական ոսկի չահելու պայմանաւ։

Աւելի ընդարձակ և կարեւոր տեղեկութիւններ ստանալու համար պէտք է դիմել առ վարչութիւն։ Ամէն լեզուէ յայտարարութիւնք ձրի կը տրուին։

Գոհութեամբ կը ծանուցանենք յարգոյ հասարակութեան թէ, ընկերութեանս 1885 յունվար 1էն մինչ 1886 տարւոյն յունվար 1ի ընդհանուր գործողութեանց հաշուետուցակին, (Լուերոբոռա Առուրէյ-Հունդարական կառավարութիւնէն էրէյց նախարարութիւնէն) պահեստի գումարին վրայ 2 միլիոն ֆրանգի պատկառելի գումարի մը յաւելում դրուցած է, որով անցեալ տարւոյն 10 միլիոն պահեստի գումարը ներկային 12 միլիոն է։ 654

ՏՕՔԹՕՐ ԱՅԷՐԻ

ԶԷՐՐԻ ՓԼԷԹՈՐԱԼՆ

Տոքթօր Այէրի Զէրրի փէքթորալը բաղկացնող նիւթերը թէ Ամերիկա եւ թէ Պոլիս հրատարակուած են, ուզողը կրնայ մեր մայազայէն ղեղագիրը ստանալ։ Բժիշկներն իսկ կը յանձնարարեն այս դեղը հիւանդներու։ Եզական դեղ ու դարման է հարբուխի, հազի եւ կոկորդի ու կուրծքի հիւանդութեանց։ մանաւանդ ձմեռուան սա եղանակին մէջ։ Բազումք վտանգաւոր հիւանդութենէ ազատած են սորա միջոցաւ։ Նոր սկսած թոքախտը կը բուժէ եւ յառաջացեալ թոքախտ ունեցողներու նեղութիւնն անհայտանիւ կը մեղմացնէ։ Դեղագործաց կը ծախեն։ Այէրի Զէրրի փէքթորալը հարցուցնելու է։ Կենդրոնատեղին է Մինասեան եւ ընկերաց Ամերիկեան վաճառատունն որ ի Գալաթիա։

Մինասեան եւ ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ կը ծախուին Ամերիկայէն նոր եկած ոսկեզօծ իրեր որք գրեթէ ոսկւոյ նման տեւողական են ու գիմացկուն, ինչպէս են թենոցի ու կուրծքի կոճակներ, ժամացոյցի շղթայք կանանց եւ արանց համար, պրոշներ, մանեակներ, օղլր և այլն։ Եկած է նաև նորելուծ քարիշի լամպաներ 60 եւ 80 ճրագի լոյսով։ Ընտիր կարի մեքենաներ։ Մեքենայով կարելու յարմար կակուղ մատամփոններ։ Նորանոր Ամերիկայի գեղեցիկ ժամացոյցներ, եւ այլ ընտանեկան պիտոյից վերաբերեալ բազմատեսակ վաճառք որք չափաւոր գներով կը ծախուին։ 531

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒՆ

ԵԻՐՔԷԹԻ ԵՒ ԱՅՐԻՑԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1888 Մարտ 1 Երեքշաբթի օրէն սկսեալ մինչև ցնոր տեսութիւն

Բաց է կիրակի օրերէն) Եւրոպական եղբարէն կամարջ լէնոյ շոգենաւոց երթեւեկութեան ժամերը

Ժ. Ր.

12 30 Լեռնեմ. Մեզարպ. Պեզ. Թարապիա Նէնիք. Մթէն. Մերկ. Պոյաճ. Ր. Հիսար Պեզ. (Պեզէքի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 18

1 40 Լեռնեմ. Մեզպ. Պեզ. Թար. Նէնիք. Մթէն. Մերկ. Պոյաճ. Ր. Հիսար Պեզէք (Պեզէքի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 17

3 15 Նէնիմ. Մեզարպ. Պեզիւք. Թարպ. Նէնիք. Մերկ. Պոյաճ. Ր. Հիսար Պեզէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պեշիք. 20

4 30 Ա. Գավազ Նէնիմ. Մեզ. Պեզ. Թարպ. Նէնիք. Մթէն. Մերկ. Պոյաճ. Ր. Հիսար Պեզէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պեշիք 28

7 — Նէնիմ. Մեզարպ. Պեզիւք. Թարպ. Պեյգօղ Բ. Շա Նէնիք. Մերկ. Գանլրճ. Ր. և Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնավ. Զէնկ. Պէյլէր. Օրթաք. Գուզ. Պեշիք. Իւսկ. 22

8 30 Գավազ Նէնիմ. Մեզ. Պեզ. Թար. Պեյգօղ Նէնիք. Մերկ. Ր. Հիսար Պեզէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պեշիք. 34

10 — Մեզարպ. Պեզ. Թարպ. Նէնիք. Մերկ. Ր. Հիսար Արնավ. Օրթաք. Պեշ. 21

Արնավուտքէնէն կամարջ լէնոյ շոգենաւոց ժամերը

12 15 Նէնիք. Պոյաճ. Ր. Հիսար Պեզէք Արնավ. Օրթ. Պեշիք. 20

1 — Պեզէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշ. Գապ. 21

1 30 Պեզէք. Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պեշիք. Գապ. 28

2 10 Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պեշիք. 22

2 40 Պեզէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշ. Գապ. 18

3 20 Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշ. 33

4 45 Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշիք. 21

10 55 Հիսարէն ուղղակի կամուրջ 28

Ասիական եղբարէն կամարջ լէնոյ շոգենաւոց ժամերը

12 15 Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզ. Գապ. 33

1 — Պէյգօղ Բաշպ. Զուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Զէնկիլէքեյ (Զէնկ. պիտի հաղրդ.) 23

1 45 Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պեշիք. 33

2 15 Ա. և Ր. Գավ. Մեզարպուտրնտ. Պեզիւք. Թարպպ. Պեյգ. Բաշպ. Գանլրճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վան. Զէնկ. Պեյլէր. Գուզկ. 34

2 35 Գանտ. Վան. Զէնկ. Պեյ. Գուզկ. Պեշ. 21

4 15 Գանտ. Վան. Զէնկ. Պեյլ. Գուզկ. Իւսկ. 17

4 30 Պեյգ. Բաշպ. Զուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պեյլ. Գուզ. Պեշիք. 23

8 45 Մերկեան Գանլրճա Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Զէնկիլ. Պեյլէրպէյ Գուզկ. Իւսկիւսար 23

10 30 Գանտիլի Զէնկիքեյ Ուղղակի կամ. 20

(Բաց է կիրակի օրերէն) Եւրոպական կամարջ լէնոյ շոգենաւոց Եւրոպական եղբարէ երթեւեկութեան ժամերը

1 30 Պեշիք. Օրթ. Արնվ. Ր. Հիսար Մերկ. Նէնիք. Թարպ. Պեշիւք. Նէնիմ. 20

2 45 Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պեշէք Ր. Հիսար Մերկ. Նէնիք. Թար. Պեշիւք. Մեզարպ. Ր. Ա. Գավազ 28

3 30 Գապաթ. Իւսկ. Պեշիք. Գուզկ. Օրթ. Պեյլեր. Զէնկիլ. Արնավ. Գանտիլ. Ա. և Ր. Հիսար Գանլրճ. Մերկ. Նէնիք. Պեյգ. Թարպպ. Պեշ. Մեզ. Նէնիմ. 22

5 40 Գապաթ. Պեշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պեշէք. Ր. Հիսար Մերկ. Պեյգ. Թարպպ. Պեշ. Մեզարպ. Նէնիմ. և Գավազներ 34

7 — Իւսկ. Պեշիք. Գուզկ. Օրթ. Պեյլեր. Զէնկ. Արնվ. Գանտիլ. Ա. և Ր. Հիսար Մերկեան 23

8 30 Պեշիք. Օրթ. Արնավ. Պեշ. Ր. Հիսար Մերկ. Նէնիք. Թարպ. Մեզարպ. Պեշ. 21

10 30 Ր. Հիսար Պոյաճ. Մերկ. Մթէն. Նէնիքեշ, Թարպպիա, Պեյլի. Մեզարպ. Նէնիմ. 18

11 — Ր. Հիսար Մերկ. Նէնիք. Թարպպ. Պեշիւք. Մեզարպ. Նէնիմ. 34

Կամարջէն Արնավուտքէնը Երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

2 10 Ուղղակի Պեշէք 18

2 45 Ուղղակի Արնավուտ գիւղ 33

4 15 Ուղղակի Արնավուտգիւղ 21

10 — Պեշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պեշ. Ր. Հիսար (Պեշիք Գիւղ շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 28

10 40 Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պեշէք 22

11 20 Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պեշէք Ր. Հիսար Պեյգ. Մթէն. Նէնիք. 20

11 45 Պեշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պեշէք 28

Կամարջէն Ասիական եղբարէ երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

1 15 Ուղղակի Զէնկիլքեյ 33

2 — Ուղղակի Գանտիլի 21

3 — Իւսկ. Գուզկ. Պեյլ. Զէնկ. Վանիք Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Զուպպուզ. Բ. պահնէն Պեյգ. 23

3 35 Ուղղակի Գանտիլի 17

9 30 Պեշիքթաշ. Գուզկունճ. Պեյլեր. Զէնկիլ. Վանիք. Գանտիլ. (Գավազներ գացող շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 20

10 — Գանտիլի Ա. Հիսար Գանլ. Զուպ. Բաշպ. Պեյգ. Թարպպ. Պեշիւքտ. Մեզարպ. Գավազար 17

10 45 Պեշիք. Գուզկ. Պեյլեր. Զէնկիլ. Վան. Գանտիլի Պեշէք (Գանտիլիի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 33

11 15 Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլրճ. Բաշպ. Պեյգ. 26

11 45 Գապաթ. Գուզ. Պեյլ. Զէնկ. Վանիք. Պեշէք 21

ԻՍԿԻԻՍԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իսկիւսարէն	Կամարջ	Կամարջէն	Իսկիւսար
2 30	6 20	12 55	8 15 Պեշիք
1 —	7 —	1 20 Պեշի. Գիւղ	9 —
1 30	8 15 Պեշիք	2 —	9 35
2 —	9 —	2 30	10 10 Պեշիք
2 30	9 30	3 5	10 40 Գ.
3 — Պեշիք	10 — Պեշիք	3 40	10 45 Ֆերպ.
3 30 Ֆերպոթ	10 15 Ֆերպ.	4 15 Ֆերպոթ	11 10
3 45	10 40	4 30 Պեշիք	11 30 Ֆերպ.
4 15	11 10 Գ.	5 —	11 40
4 45 Ֆերպոթ	11 15 Ֆերպ.	5 30 Ֆերպոթ	11 50 Գ.
4 50 Վոփոր	11 40	5 37	12 —
5 20	12 —	6 25	
5 45 Պեշիք		7 5	

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիւսարէն	Կամարջ	Կամարջէն	Իսկիւսար
1 —	8 15 Պեշիք	— —	7 5 Պեշիք
1 45	8 45	1 —	8 15
2 30	9 15	1 40 Պեշիք	8 45
3 — Պեշիք	9 45	2 20	9 15
3 30 Ֆերպոթ	10 10 Պեշիք	3 5	9 45
4 15	10 15 Ֆերպ.	3 45	10 10 Պեշիք
4 45 Ֆերպոթ	10 45	4 15 Ֆերպոթ	10 45 Ֆերպ.
4 50 Վոփոր	11 10	4 50 Պեշիք	10 40
5 45 Պեշիք	11 15 Ֆերպ.	5 25	11 20
6 10	11 45	5 30 Ֆերպոթ	11 30 Ֆերպ.
7 5	12 —	6 35	11 40
			12 —

* Այս երթեւեկութիւն չրնից սանձերուն, և չաբաթ օրերը Գուզկ. չպիտի հանդիպին։
» Այս՝ երթեւեկ. կիրակի օրերը ժամ 5ին։

ՀԱՐԼՄ ԻՍԿԷԼԼԻՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ ԻՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԷՆ

3 30 Հարեմէն Պալաճ. (բաց ի կիրակի օրերէն)
4 30 » » (կիրակի օրերը ժ. 5ին)
10 30 » » (բաց ի կիրակի օրերէն)
11 15 » » (կիրակի օրեր ժ. 10 45ին)
3 — Կամուրջէն Հարեմ Պալաճաք (բաց ի կիրակի օրերէն)
4 — Կամուրջէն Հարեմ անտի Պալաճաք (կիր. 4 45
10 10 Կամուրջէն Հարեմ անտի Պալաճաք (բաց ի կիրակի օրերէն)
11 — Կամուրջէն Հարեմ անտի Պալաճաք (կիրակի օրերը ժ. 10 30ին)։

ԻՍԿԻԻՍԱՐ ՍԻՐԲԼՃԻ ԻՍԿԷԼԼԻՍԻ ԵՒ ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՒԱՐԱՀ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 30 Իւսկիւսարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
5 45 Իւսկիւսարէն Սիրքէճի
10 15 Իսկիւսարէն Սիրքէճի
11 15 » Գապաթաշ
4 15 Սիրքէճիէն Իւսկիւսար
5 30 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իւսկիւսար
10 45 Սիրքէճիէն Իսկիւսար
11 30 Գապաթաշէն Իսկիւսար

Ծան.—Օրը միգապատ եղած ատեն, շոգենաւը երթեց գանուած տեղը պիտի ճանի։